

**Federal Almanya'daki
Türk işçi çocuklarının durumu üzerine
EĞİTİM RAPORU**

FİDEF YAYINLARI-6

Federal Almanya'daki Türk işçi çocuklarının durumu üzerine EĞİTİM RAPORU

FİDEF Genel Yönetim Kurulu tarafından
EĞİTİM KURULTAYI'na sunulmuştur
11/12 Şubat 1978, Gelsenkirchen

FİDEF YAYINLARI 6
ŞUBAT 1978

Herausgeber: Presse- und Publikationsabteilung
beim Bundesvorstand der FİDEF

**Presserechtlich
verantwortlich:** E. Toker

Adresse: Postfach 32 03 04, 4000 Düsseldorf
Lichtstraße 31, Tel: 0211-66 42 84

Bankverbindungen: FİDEF
Postscheckamt Essen
Konto-Nr. 1764 64 - 437
Bank für Gemeinwirtschaft Düsseldorf
Konto-Nr. 1 555 823 400

İçindekiler

	Sayfa
ÖNSÖZ	5
FEDERAL ALMANYA CUMHURİYETİNDE	
YABANCI İŞÇİ ÇOCUKLARI VE GENÇLERİN DURUMU	7
Bu eğitim faciasının nedenleri	8
Yabancı işçi çocuklarının ikili durumu	10
Ayrımcılık durdurulmalıdır	12
EĞİTİM VE ÖĞRETİM ALANININ TÜM DALLARINDA	
YABANCI İŞÇİ ÇOCUKLARININ DURUMUNUN	
KÖKLÜ ŞEKİLDE DÜZELTİLMESİ İÇİN	15
Genel eğitim veren okullar	16
Okula gitme mecburiyeti	17
Okulda denetim ve sorumluluk	18
Okulda eğitimin biçim ve içeriği	20
Okulu bitiriş (Mezun olma)	22
Üst öğretim veren okullar	23
Özel eğitim okulları (Sonderschulen)	24
Demokratik Gesamtschule	27
Temel istemlerimizin gerçekleştirilmesi için	
alınması gereken önlemler	27
Okul öncesi dönem	30
TÜRK GENÇLERİNİN DURUMU ÜZERİNE	33
Gençlerin beraberinde getirdikleri ön koşullar	33
Okuldan sonraki durum	33
Yasal ana koşullar	34
Bugüne dek alınan önlemler	35
Çözüm nerde dir ?	35
YABANCILAR İÇİN YETİŞKİNLER EĞİTİMİ	36
TÜRK ÖĞRETMENLERİ	38
HUKUKİ TEMEL BİLGİLER	40
İSTATİSTİK BİLGİLER	43
KAYNAKLAR VE NOTLAR	49

FEDERAL ALMANYA CUMHURİYETİ'NDE YABANCI İŞÇİ COCUKLARI VE GENÇLERİNİN DURUMU

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde daha şimdiden bir milyonu aşkın yabancı çocuk ve genç yaşamaktadır. Bunların ezici çoğunluğu, Batı Alman tekellerince, yerli işgücü ile artık yetinilemeyeceğini sandıkları bir dönemde bu ülkeye getirilen yabancı işçilerin çocuklarıdır. Bu yabancı işçi çocukları arasında en güçlü gurubu, sayılarının şimdiden 350.000 olduğu tahmin edilen Türk çocukları büyük bir farkla oluşturmaktadır. Bu sayı önümüzdeki yıllarda oldukça ciddi bir artış gösterecektir. Bir kere, daha 1976 yılında Federal Almanya'da yeni doğanların yüzde 20'i -yani 130.000'i- yabancı işçi çocuğu idi. Ve bu oran 1977'de daha da arttı. Diğer yandan, çocuklarının tümünü veya bir kısmını önceleri anayurtta geri bırakmış, ama yakın bir gelecekte doğal hakkını -ki bu hakkı vermeyen Federal Alman resmi mercileri dirense dahi- kullanıp kendi yanına getirmek isteyecek oldukça çok sayıda yabancı işçi bugün de vardır. Demek ki, Federal Almanya'daki yabancı çocuk sayısı ve elbetteki bu ülkede tüm yaşanlara oranları da sürekli bir artış gösterecektir.

Federal Almanya'da eğitim ve öğretim dalında sorumlu merciler bu gelişmeye bakmaksızın, geçmişte olduğu gibi bugün de, yabancı işçi çocukları sanki bu ülkede yokmuş gibi davranıyor veya bu çocukların eğitim ve öğretim sorunlarını ikinci dereceden bir sorunmuş gibi ele alıyor. Söz konusu merciler, kendi yasal görevlerinin uygulanması demek olan, en doğal ve formel bir ön koşulu -yabancı çocukların okula devam mecburiyeti- koşulunu dahi uygulamaya sokamamışlardır. Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti İstatistik Dairesi, bu eyalette okul çağındaki her üç yabancı çocuktan birinin okula devam edemediğini saptadı (1). Eğitim Bakanlığı ve Senatörlükleri, okula giden yabancı çocukları için, mümkün olduğu kadar az göze batan, mümkün olduğu kadar masrafsız olan ve bu çocukların ihtiyaçlarını ve özel sorunlarını dikkate almaksızın okula yerleştirilmelerini amaçlayan formel düzenlemelerden öte bir çalışmayı bugüne dek sürdürmekten başka bir çaba göstermemişlerdir. Öğretmenlerin yabancı işçi çocuklarının özel sorunları için eğitimi ön gören sözü edilebilecek girişim bugüne dek yapılmamıştır. Aynı şekilde, öğretmenler kendilerine özgü durumlarında genel olarak yararlı olabilecek eğitim ve öğretim araç ve gereçlerinden hâlâ yoksundurlar. Yabancı ana ve babadan, öneminin bilincine varmadıkları halde ve Federal Alman eğitim ve öğretim sistemi üzerine ya hiç, yada sınırlı bir

şekilde aydınlatılmış olmalarına rağmen, çocuklarının kaderini belirleyecek kararları vermeleri kural olarak istenmektedir. Bu eksik bilgilendirme ve aydınlatma politikası, yabancı işçilerin kendi çocuklarının eğitim ve öğretim haklarından yoksun bırakılmasına karşı yürüttükleri direnişi kırmaya ve bu direnişin amaçlarını şaşkırtmaya dek varmaktadır.

Böylesi bir eğitim ve öğretim politikasının kaçınılmaz sonucu olarak, daha bugünden büyük çapta sosyal felaketler kendini göstermektedir. Böylece, resmi verilere göre, okula giden yabancı işçi çocuklarından yaklaşık olarak yüzde 65'i Hauptschule diploması dahi alamamaktadır. Bu, yabancı işçi çocuklarının ezici çoğunluğunun okula gidememek, yani en düşük düzeyde eğitim diploması dahi alamamakla süregelen işsizliğe ve illegal(kaçak) çalışmaya mahkum oldukları anlamına gelir. Ancak Hauptschule diploması almayı başaranlar da, bu diplomanın Federal Alman eğitim ve öğretim sistemi içinde günbegün değerini yitirdiği göz önünde bulundurulursa, aynı kaderin cilvesine kapılmaktan kurtulmuş değildirler. Burada belirleyici olan, yerli öğrencilerin yüzde 30'unun üst öğretim veren okullara -Gymnasium, Realschule- gitmelerine karşın, bu oranın örneğin Türk öğrencileri için yüzde 4'ün altında olduğudur (2). Gelişme, birçok büyük şehirde Hauptschule'lerin giderek yabancı işçi çocukları için birer geri zekalı çocukları yetiştirmeye özgü okul (Sonderschule) durumuna dönüşeceğini göstermektedir. Mesleki öğretim dalında durum daha kötü bir görünümde; mesleki okul çağındaki yabancı işçi çocuklarının yalnızca yüzde 15'i bir Berufsschule'ye gidebilmektedir. Ve bunlar arasında başarılı bir öğrenim diploması alanlara ender rastlanır.

Bu eğitim faciasının nedenleri

Yabancı işçi çocuklarının ve gençlerinin eğitim ve öğretim durumlarının nedenleri çok yönlüdür. Yetkili mercilerin bu sorunu genellikle ciddi bir şekilde dikkate almamakta direnişleri burda büyük bir rol oynamaktadır. Olayın içyüzü şu nedenlerde yatar:

Federal Çalışma mercileri ve hükümet yetkilileri, 1973 yılına dek geçen yıllarda büyük tekellerin çıkarları doğrultusunda işgücü ithali(alımı) politikasını sürdürürken, onlar için önde gelen, Federal Almanya için sosyal yükümlülükler getirmeyen, mümkün olduğu kadar ucuz işgücü'nü işverenlere sunmaktı. Rotasyon (devri-daim) politikası uygulamasında gösterilen gayret bundan kaynaklanır; yalnızca genç, sıhhatli ve ailesiz işçileri getireceksin, birkaç yıl sonra tekrar defedeceksin ve yerini, taze, kullanılmamış işgücü ile dolduracaksın. Bunun için insanlık onurunu kırıcı sağlık kontrolleri, bunun için ailenin birliğine konan sınırlamalar, bunun için oturma izninin kısa süreli verilmesi ve daha

bir dizi engelleme. Yabancı işçi çocukları, o dönemde, elbetteki bu politik hesaplarınkapsamı içinde görülmemiştir. Plan, belli az gelişmiş ülkeleri sağlıklı ve ucuz işgücü daimi kaynağı olarak sömürmek, lakin bu işgücü'nün yeniden üretimi ve yetiştirilmesi ve yıprandıktan sonra bakımı, yani ihtiyarlık sigortası, için gerekli harcamaları işçi gönderen ülkenin sırtına yüklemek idi.

Bu politika belli başlı noktalarda karaya vurmuştur. Bir kere, büyük tekeller birkaç yıldan beri, yeni işgücü getireceklerine, işçilerin sırtından çıkarılmış sermayeyi yoğun bir şekilde dış ülkelere aktarmaktadır. Rotasyon ve ailenin birliğini kısıtlama tasarılarının, sınıf savaşı-mındaki genel güçler dengesinden ötürü, işverenlerce tam olarak gerçekleştirilmemiş olması buna eklenebilir. Bunun sonuçlarından biri de, Federal Almanya ve Batıberlin okullarında bugün yaklaşık olarak 1 milyon yabancı çocuğun bulunmasıdır. Bu gelişmeden bağımsız olarak egemen güçlerin güttükleri politika, yabancı işçi çocukları için yapılacak eğitim ve öğretim harcamalarının elden geldiği kadar dar tutulması ve büyük bir kesiminin ise, işçi gönderen ülke'nin sırtına yüklenmesi doğrultusundadır. Böylesi olumsuz bir politikanın olumsuz sonuçları kendisini gelecekte gösterecektir. Sonuçlarının boyutları açısından sorun Eğitim Bakanlıklarının(Kultusministerien) yetki alanını aşar. Bu nedenle Eğitim Bakanlıklarında bu konu üzerinde düşünmenin gereksiz olduğuna inanılmaktadır. Dahası var, kotarılmış kanunlar ve genelgeler yoluyla, yetersiz eğitim ve öğretim sonucu çaresizlik içine düşüp, neticede bir dizi sosyal sorunu doğuracak tüm yabancı çocukları ve gençleri ana-babalarının geldiği ülkeye sürebilmek için, tüm olanakları açık tutmaktadırlar. (Bak. Yabancılar Yasası, Madde 10) Eğitim ve öğretim dalında birkaç milyar Mark tasarruf edebilmek için, yüzbinlerce genç insanın geleceğinin yıkılması göze alınıyor. Çünkü, açıkça inanılmaktadır ki, yabancı işçi çocuklarının yığını, gerektiğinde, kendi eğitim politikalarının süprütüsü olarak kapı dışarı edilebilecek ve ana-babalarının geldiği ülkelerde kendi kaderleriyle başbaşa bırakılabilecektir. İnsan haklarına böylesi ters, demokrasiye böylesi karşı ve halka böylesi düşman bir politika Federal Almanya'daki -yerli, yabancı- tüm demokratik güçlerin ortaklaşa direnişi ile kırılmalıdır.

Bunun ötesinde, Federal Alman Eğitim Bakanlıklarının genel olarak genç neslin vasıf kazandırıcı bir eğitim ve öğretim üzerine olan temel hakkını nasıl ayaklar altına aldığı artık görülmelidir. Bu mercilerin uyguladıkları politika gençliğin haklarını korumaya yönelik değildir, tamamen tersine, genç neslin elbetteki tekeller için kullanılabilir işgücü haline getirilmesi, bu arada elverdiği ölçüde masraflarda tasarruf sağlanması, böylece çalışan insanlardan sağlanan vergi paralarının başka alanlarda, silahlanma harcamaları, tekellere vergi hediye, "yatırım teşvikleri", sözde "işyeri ve eğitim yeri" temini için kotarı-

miş programlar vb. biçimlerde, avuç avuç tekellerin cebine doldurma-ya yöneliktir. Bu gerici eğitim ve öğretim politikası, çoğunluğu işçi çocuğu olan yerli Hauptschule öğrencilerinin yüzde 20'sinin diploma alamamasını beraberinde getirmektedir. Bu gerici politika, eğitim sisteminde Hauptschule, Realschule ve Gymnasium ayırımını yaparak, yerli işçi çocuklarının da büyük bir yığınının -günümüz olanakları ve geleceğin gereksinimleri dikkate alındığında- büyük ölçüde vasıfsız kalmasına olanak sağlamaktadır. Yabancı işçi çocuklarının eğitim ve öğretim üzerine olan haklarını kabul ettirmek söz konusu olduğunda, onların eğitim olanaklarının yerli işçi çocukları ve gençlerinin düzeyine çıkarılması bu nedenden ötürü yeterli değildir. Bu yüzden, alman ve yabancı ana-babalar ve gençler, İŞÇİ GENÇLİĞİN, MODERN, İNSANCIL ve BİLİME DAYANAN BİR EĞİTİM GÖRME HAKKI İÇİN ORTAKLAŞA SAVAŞIM VERMELİDİR.

Yabancı işçi çocuklarının ikili durumu

Nasıl ki, yabancı işçiler hem Federal Almanya işçi sınıfının bir parçası hemde anayurtlarındaki işçi sınıfının bir parçası iseler, gene aynı şekilde yabancı işçi çocukları da hem Federal Alman işçi gençliğinin hemde anayurtlarındaki işçi gençliğin bir parçasıdır. Bu şu anlama gelir: Yabancı işçi çocukları beride, özde, yerli işçi çocuklarıyla birlikte aynı çıkarlar, aynı amaçlar için, aynı kötü koşullarda, aynı düşmana karşı savaşırken, ötede ana-babalarının geldiği ülkedeki gelişmelerle yakından ilgilenecekler. Ve bu gençlerin bir kısmı -isteyerek veya zorlanarak - bu ülkeye geri dönecektir. Bu çifte görevde hiçbir çelişki yoktur. Türk işçi gençlerinin, bir yandan Federal Almanya ve Batıberlin'de yerli işçi gençlikle omuz omuza gençler arasında yaygın olan işsizliğe karşı ve daha iyi bir eğitim ve öğretim uğruna savaşması, diğer yanda da Türkiye'deki ilerici güçlerle dayanışmaya girmesi, hiç te çelişkili değildir.

Federal Almanya'daki Türk işçi gençliğinin hem Türkiye, hemde Federal Almanya işçi gençliğinin bir parçası olduğu, şu gerçeklikte ifadesini buluyor: Bu çocukların hiçbiri için sürekli olarak bu ülkede kalacakları, veya ana-babalarının anayurduna dönecekleri konusunda önceden kesinlikle birşey söylenemez. Ve hatta Federal Alman gerici yabancılar tarafından ötürü, bir Türk işçi çocuğunun, Federal Almanya'da başlamış olduğu okul eğitimi veya mesleki öğretimini sona erdirip erdiremeyeceği veya Federal Almanya'yı terke, böylece öğretimini kesmeye zorlanıp zorlanmayacağı önceden kestirilemez. Ancak durum böyle olmasa bile, yabancı işçi çocuklarının eğitim ve öğretimlerinde ikili durumlarının yeteri kadar dikkate alınması, bu çocukların vazgeçilmez bir hakkıdır.

Lâkin, gene bundan, -kimi Eğitim Bakanlıklarının sık sık yüksek sesle ilan ettikleri gibi- yabancı işçi çocuğu eğitim ve öğretiminde kendilerinin ikili bir görevi (Doppelaufgabe) olduğu, -sözde "ikili" bir görev olduğundan-, özellikle bu görevin yalnızca yarısını veya daha azını yerine getirmek durumunda oldukları anlamı çıkmaz. Burda, herşeyden önce sorun, yabancı işçi çocuğunun eğitim ve öğretiminin düzenlenme sorunudur. Öyle ki, bu çocuklar eğitim ve öğretim sonrası -hem Federal Almanya'da, hemde ana-babalarının anayurdunda- büyük zorluklarla karşılaşmaksızın, yollarını bulabilsinler ve mümkün olduğu kadar çok gelişme, ilerleme şansına kavuşabilsin ve bunu kullanabilsinler.

Bunun için öncelikle modern, insancıl ve bilimsel temele dayanan bir eğitim gereklidir, -çağımız düzeyinde olan bir eğitim, hem toplumsal, hemde tabii bilim dallarını kapsayan, detaylı, hazır, her an kullanılabilir bilgi demek olan bir eğitim gereklidir. Çünkü, bir işçinin bugün Türkiye'de, Yunanistan'da, İspanya'da veya yabancı işçi gönderen herhangi bir ülkede kalifiye bir işçi olarak çalışabilmesi için bilmesi gerekenle, Federal Almanya'da çalışırken bilmesi gereken şey aynıdır. Şüphesiz iş bununla bitmiyor. Buna ek olarak, söz konusu ana dile sözlü olsun yazılı olsun, çok gelişkin bir şekilde vakıf olmak, gene aynı şekilde söz konusu anayurt Tarih, Coğrafya, Ekonomi ve Kültür'ü üzerine geniş bilgiye sahip olmak gerekir. Derslerin tümü yararlı bir şekilde örgütlenir ve öğrenci yüksek bir bilgi hazinesine sahip kılınırsa, bu ek bilgi, yabancı öğrenci daha fazla yükümlülük altına sokulmaksızın verilebilir. Federal Eğitim Bakanları, alabildiğine dağınık bir öğrenimin ve yabancı çocukların kafasının alabildiğine karışıklığını, olağan bir durummuş gibi var sayarak yola çıktıklarından, yabancı çocukların daha fazla zorlanması tehlikesine parmak basıyormuş gibi, laf ebeliği ile kendilerini sanki haklıymış gibi gösterebilmektedir. Bu bakanlar, bu temel üzerinde, yabancı ana-babayı görünürde iki çıkar yolla; "Federal Almanya için eğitim", veya "Anayurt için eğitim" karşı karşıya bıraktıklarında, dupduru bir demogoji (adam kandırmak) den öte bir şey yapmıyorlar. Çünkü, bugün yabancı çocuklarına öğretilen ne Federal Almanya, nede Anayurt için yeterlidir.

Burda ana sorun; alman ve yabancı ilerici güçlerinin alman ve yabancı işçi çocuklarına vasıflı bir eğitim ve öğretim olanaklarının sağlanması için, Eğitim Bakanlıkları ve Eyalet hükümetleri üzerine yeteri kadar büyük baskı kurabilmesi sorunudur. Bu alanda içerikçe ve maddece ön koşullar kabul ettirildiği ölçüde, görülecektir ki, "ikili görev" ve "entegrasyon ve reentegrasyon arasında seçim yapma" laf ebeliğinin amacı, çocuklarımızın vasıflı bir eğitim ve öğretim istemlerinden saptırabilmek için ileri sürülmüş bir bahanedir.

Ayrımcılık durdurulmalıdır

Federal Almanya ve Batıberlin'de, bugüne oranla daha az yabancı işçi çocuğunun okula gittiği 1960 yıllarında, bu çocuklar "entegrasyon" bahanesiyle gerekli hazırlık ve yardım önlemleri alınmadan, o dönemde yalnız alman çocuklarından oluşan normal sınıflara (Regelklasse) sokuldular. Yabancı öğrenci sayısının şehirlerde seneden seneye büyük artışlar gösterdiği günümüzde, ana dilde sınıflar (muttersprachliche Klassen) uzun süreli sınıflar (Langformklassen), özel sınıflar (besondere Klassen) veya milli okullar gibi özel kuruluşları çeşitli gerekçelerle kurmak yolunda eğilim günden güne ağır basmaktadır. Bu özel kuruluşlar, okul eğitim sistemi dışında, her tür resmi denetimden uzak, içler yakıcı varlıklarını yitirip gitmektedir. İleride gerçekleştirilebileceği söylenen "reentegrasyon" bahane olarak sık sık ileri sürülmektedir. Özel sınıflar konusunda daha namusluca tavır takınıyor. Söylenildiği gibi, bu sınıflar, normal sınıfları (Regelklasse) yabancı-lardan temiz tutmak için kuruldu. Ancak eğitim şekli ve öne sürülen fikirler ne olursa olsun, perde arkasından, yabancı işçi çocuklarının eğitim ve öğretiminde mümkün olduğu kadar çok para tasarruf edebilmek için kültür bürokratlarının gösterdiği sürekli çaba belirleyici unsur olarak belirlemektedir. Yabancı çocuk sayısının az olduğu yerlerde, sanki almanlarla farkları yokmuş gibi tavır takınılması, ve yabancı çocukların normal sınıflara (Regelklasse) sokulmasının da ana nedeni budur. Keza, yabancı öğrenci oranının artması hallerinde kurulan, giderek yabancı öğrenciyi eğitim sisteminde devre dışı bırakan, sırf yabancı-lardan oluşan baştan savma sınıfları (Abschiebeklassen) bu tutumun sonucudur. Böylesi yollarla yabancı öğrenciler tamamen ihmal ediliyor ve alman öğrencileri için verilen eğitim ve öğretimin bütünüyle bir-birine karışması engellenebiliyor.

Okullarda ayrımcılık gütmeye (Segregation) günümüzde Federal Almanya Eğitim Bakanlıklarının çoğunluğunca yoğun bir şekilde uygulanmaktadır. En başta Bavyera ve Kuzey Ren Vestfalya eyaletleri gelir ki, bu bir rastlantı değildir. Çünkü, Bavyera'da Hristiyan Sosyal Parti'sinin (CSU) politikası yapılmaktadır ve Kuzey Ren Vestfalya'da yetkili bakanlık müşaviri DOMHOF'un önderliğinde CSU'ya taş çıkartacak bir eğitim politikacıları gurubu oluşmuştur.

Gerici eğitim politikacıları, mümkün olduğu kadar çok yabancı çocuğunu normal sınıflardan (Regelklasse) -özellikle Grundschule'lerde- uzak tutabilme amaçlarına ulaşabilmek, gerek öğretmenler gerekse ana-babalar arasında destek sağlayabilmek için çaba göstermektedirler. Bu amaçlarına varmak için, kendilerinin yarattığı ve uyguladıkları politika sayesinde ayakta duran eğitim ve öğretim sistemi içindeki eksiklikleri ve zayıflıkları ustaca kullanmaktadır. Bunun için;

- yabancı ana-babalara; çocuklarının "almanlaşacağı" yada ayrımcılığa uğrayabileceğinden söz ederek,
- alman ana-babalara; normal sınıflarda (Regelklasse) çok sayıda yabancı çocuğunun bulunmasının alman çocukların eğitimine zarar vereceğinden söz ederek,
- yabancı öğretmenlere; kendi iş yerlerinin garanti altına alınmasının, ancak okullarda güdülecek ayrımcılığa (Segregation) katkıda bulunmalarıyla mümkün olabileceğinden söz ederek,
- alman öğretmenlere; yabancı çocukların normal sınıflardan (Regelklasse) defedilmesi ile işlerinin daha kolaylaşacağından söz ederek, (alman öğretmenlerinin durumu, eğitim bakanlıklarının yabancı işçi çocuğueğitimi için gerekli öğretmen eğitiminin sürekli olarak savsaklandığı göz önünde bulundurulursa daha kolay anlaşılır) çağrıda bulunmaktadırlar.

Gerici eğitim politikacılarının bu girişimleri olağanüstü demogojik (adam kandırıcı) olduğundan, çok tehlikelidir. Bu gerici eğitimciler, kendilerince tezgahlanmış olan bu okul faciasının yarattığı koşullar altında büsbütün bir felaketi önlemenin, yalnızca ırkçı bir politika (Apartheid) uygulamasıyla olasılık kazanacağına işaret etmektedirler. Böylece alman ve yabancı ana-babaları, öğrenci ve öğretmenleri bu okul faciasına karşı ortaklaşa mücadele vermekten saptırmaktadırlar. İki yüzlü davranışları etken olmaktadır: bir yanda, yüzeysel olarak alman ve yabancılar arasındaki uyumdan söz ediyorlar. Diğer yanda, el altından ikirciliksiz bir şekilde, yaydıkları yorgana göre ayakları hep birlikte denk uzatmanın mümkün olmadığını yayıyor, hislere, yarış ve korku duygularına çağrıda bulunup yorgan kavgası yaratmaya çalışıyorlar. Alman ve Türk öğretmenlerini, okulda verilecek ders saatleri uğruna, her ikisini birlikte okuldaki diğer öğretmenlerle, çok kıt olan eğitim araç ve gereçleri uğruna birbirleriyle yarıştırmıyorlar. Bu gerici eğitim politikacıları, yabancı öğretmenleri, kendi sınıfından çıkıp normal sınıfa (Regelklasse) geçebilecek ve böylece o yabancı öğretmenin işyerini tehlikeye düşürebilecek yabancı öğrencilere karşı kıskırtıyorlar. Eksik olan ders saatlerinin diğer milliyetten sınıflara verildiğini telkin ederek alman, yunan, türk vb. ana-babaları birbirine karşı kıskırtıyorlar. Eğitim yerine, eğitimde yaralar açmalarına göz yumduğumuz sürece, bu gerici eğitimcilerin işleri tıkırında gidecektir. Bu gerici politikacılar işçi çocuklarını milliyetine göre titizlikle ayırıp, eğitim ve öğretim olanaklarının giderek güdükleştiği ayrı ayrı sınıflara doldurmayı uygulayabildikleri sürece, daha iyi okul koşulları için ortaklaşa mücadelelemiz başarılı olamaz.

Gerici eğitim politikacılarının okulda gösterdikleri ayrımcı (Segregation)

öncelikle Türk işçi çocuklarına yöneliktir. Çünkü, Türk çocukları okulda en büyük gurubu oluşturmakta ve en büyük zorluklarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu gerici çevreler, nerde normal sınıfları (Regelklasse) sırf alman çocuklarına ayırıp, çocuklarımızı geri zekalı çocuk sınıfları (Sonderklasse) itebiliyorlarsa, orda çocuklarımızın öğrenim koşullarını ortalama düzeyin çok gerilerinde kalabilecek şekilde kötüleştiriyorlar. Geçmişte olanlar bu gerçeği binlerce defa ispatlamıştır. Gerici eğitim politikacıları bugüne dek el altından sürdürdükleri ayırıcılık (Segregation) politikasını, artık yavaş yavaş legalleştirme ve geliştirmeyi denemektedirler. Buna karşı enerjik bir savaşıma girmeliyiz. Çocuklarımızın normal sınıflardan (Regelklasse) uzak tutulmasına izin veremeyeceğiz. Tüm demokratların, yabancı işçi çocuklarının, alman çocuklarıyla birlikte eşdeğer, ortaklaşa eğitim hakkı için enerjik bir şekilde harekete geçmelerini talep ediyoruz. Aynı zamanda bu yabancı çocukların, ana dillerinde ek derslerin ve anayurt üzerine gerekli bilgilerin verilmesini içeren hak için harekete geçmelerini istiyoruz. Federal Alman Bilim ve Eğitim Sendikası - GEW-'nin bu istemlerimiz için takındığı tutarlı tavrı selamlıyoruz. Tüm Türk ve diğer yabancı ana-babalara sesleniyoruz: Kendinizi şaşkına çevirtmeyin! Çocuklarımızın eğitim ve öğretim çıkarları, ancak onların okul dışına itilmesine izin vermediğiniz zaman kabul ettirilebilir. Bu istemler, Federal Almanya'da tekellerin çıkarları doğrultusunda örgütlenmiş okul ve eğitim faciasına karşı alman ve yabancı tüm veli, öğrenci ve öğretmenlerin ortaklaşa savaşımı ile gerçekleştirilebilir.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM ALANININ TÜM DALLARINDA YABANCI İŞÇİ ÇOCUKLARININ DURUMUNUN KÖKLÜ BİR ŞEKİLDE DÜZELTİLMESİ İÇİN

Federal Almanya'da eğitim ve öğretim sistemi şu bölümlerden oluşur:

- Genel eğitim ve öğretimi sağlayan okullar; Grundschule, Hauptschule, Realschule, Gymnasium, Sonderschule.
- Bu okullardan önceki, daha doğrusu okul öncesi dönem kuruluşları; Kindergarten, okul öncesi eğitim yapan kurumlar (vorschulische Einrichtungen).
- Mesleki öğrenim bölümü; Berufsschule, Fachschule, Fachhochschule ve Hochschule, mesleki eğitim için işyerlerinde açılmış tüm öğrenim yerleri.

Tüm bu kurumlarda, yalnızca yabancı işçi çocukları değil, aynı zamanda yerli işçi çocukları da günümüzde katlanılmayacak bir şekilde haksızlığa uğratılmaktadır. Suçlu olan politika; çalışanların sırtından çıkarılan vergileri, silahlanma harcamaları veya sermaye ihracı için yapılan vergi kolaylıkları ve kayırmaları ile büyük tekellere mümkün olduğu kadar çok aktarmaya yönelik, çalاکalem yürütülen bir eğitim politikasıdır. Suçlu olan politika; vasıfsız, bundan ötürü bağımlı ve ucuz işgücünü geniş bir şekilde büyük tekellerin hizmetine sunmaya yönelik ve işçi çocuklarının eşdeğer bir eğitim ve öğretimden geçmesinin tekeli kapitalist sistem için tehlikeli olacağından korkan bir eğitim politikasıdır. Çocuklarımızın vasıflı bir öğretime kavuşma savaşımı tıpkı yerli işçi çocuklarımızın gibi, sınıf savaşımının bir parçasıdır ve sınıflararası güçler dengesinin doğru değerlendirilmesi ile başarılı bir şekilde çözüme bağlanabilir.

Genç neslin eğitim ve öğretiminde genel eğitim yapan okullar anahtar rolü oynar. Bu durum, 9 ve 13 senelik okul süresinden çıkıldığında, ve aynı zamanda bu okullarda verilen veya verilmesi gereken bilginin genişlemesine ve derinlemesine önemi dikkate alırsa, daha bir duruluğa kavuşur. Bu okullarda ihmal edilen, daha sonraki eğitim dönemlerinde, ne ön hazırlıklarla nede sonradan telafi edilemez. Buna rağmen okul öncesi veya mesleki eğitim dallarına dikkati çekerek, genel eğitim yapan okulların reform ihtiyacını saptırmaya yönelik tavırlarla sürekli olarak hesaplaşmak durumundayız. Fakat bu eğitim dallarında da yetkililerce üretilmiş düzensizliklerin ne kertede büyük olduğunu ve bu dalların da ne derece köklü değişmelere ihtiyacı olduğunu biz çok iyi görebiliyoruz. Bu düşündürücü hedef şaşırtma manevraları, ne özleştirici içeren bir tavır, nede koşulları düzeltmeyi amaçlayan bir tutum-

dur. Bu yetkililerin tipik davranışlarından birkaçını örnek verelim;

- Kültür Bakanlıkları Konferansı'nda (KMK), Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti yabancı işçi çocukları sorunları yetkilisi bir bakanlık müşaviri, sorunların gelecekte kendi kendine azalacağından dem vurup, bunu okullara yeni gelen yabancı çocukların büyük çoğunluğunun Federal Almanya'da doğmuş olmaları ve bu yüzden hiç bir derterleri olmayacağı ile sebeplendirirse ne denilir ?
- Çalışma ve İç İşleri Bakanlıkları Federal-Eyalet-Komisyon'u (Bund-Länder-Kommission), yabancı gençlerin çalışma izninin uzatılmasını almanca dil imtihanını kazanmaya bağlar ve böylece uygun bir almanca öğretimi yerine gencin karşısına işsizlik tehlikesini dikerse ne denilir ?

Eğitim sisteminin değişik bölümlerinde gerekli olan yenilikler arasında bir çelişki yaratma girişimlerini kararlılıkla redederiz. Çocuklarımızın vasıflı bir eğitim ve öğrenim üzerine olan hakları, istemlerimizin bir kısmının uygulanması ile yerine getirilmiş olmaz. Şunu kesinlikle belirtmek isteriz ki, bizi genel eğitim yapan okullarda merkezi bir rol oynayan okul reformunun gerçekleştirilmesi için direnmekten sap-tırarak her tür girişim daha başlangıçta başarısızlığa mahkumdur.

Aşağıdaki bölümlerde konuları daha yakından ele alacağız.

Genel eğitim veren okullar

Genç neslin eğitimine genel eğitim veren okullar -Grundschule, Hauptschule, Realschule ve Gymnasium- belirleyici bir katkıda bulunurlar. Bundan ötürü, genel eğitim veren okullar, maddi bakımdan, bu okullarda ders veren öğretmenlerin eğitim durumu açısından, uygulanan eğitim programı açısından çocuklarımıza iyi bir eğitim verebilme durumuna sokuldukları takdirde, çocuklarımızın vasıflı bir eğitim ve öğretim görme hakkını kavuşabilmesi olasılık kazanır. Aşağıda verilen dallarda etken değişikliklerin ve düzeltmelerin yapılması kaçınılmaz olmuştur:

- Okullarda öğretmenler için ders saatlerinin arttırılması, okulların daha fazla eğitim ve öğretim araç ve gereçleriyle donatılması.
- Didaktik ve metodik araştırmaların yapılması ve sonuçlarının anlaşılması ve geniş bir şekilde pratiğe aktarılması.
- Uygun öğretim planlarının geliştirilmesi.

Bunun için eğitim dalında yapılması gereken hatırı sayılır yatırımlar, yalnızca bizim çocuklarımıza yararlı olmayacak, aynı zamanda bizim çocuklarımız gibi okullarının eğitim ve öğretim araç ve gereçleri ba-

kımından yetersiz oluşunu, öğretmenlerinin gereği kadar yetiştirilmemiş olmasını hisseden alman işçi çocuklarına da kısmen doğrudan doğruya kısmen de dolaylı olarak yararlı olacaktır. Bundan başka eğitim alanında yapılacak olan bu yatırımlar, silahlanma harcamaları ve te-kellere yapılan vergi hediyeelerine karşın, yeni vasıflı işyerlerinin yaratılmasında gerçek bir katkı olabilir.

Genel eğitim veren okul bölümü için temel istemlerimiz şunlardır:

- Okula gitme mecburiyeti yabancı işçi çocukları için de kısıtlanmasızın uygulanmalıdır .
- Okulda denetim ve sorumluluk yalnızca Federal Alman ve Batıberlin yetkili mercilerinin elinde olmalı, yabancı makamların bu okullarda uygulanan eğitim ve öğretime karışmaları kesinlikle engellenmelidir.
- Çocuklarımız prensip olarak yerli çocuklarla aynı sınıfta eğitim ve öğretim görmelidir. Ek olarak haftada 5 saat ana dilde öğretim yapılmalı ve bunun ötesinde karneye işlenecek ve anayurt üzerine bilgi verecek mecburi dersler konulmalıdır. Yeteri kadar almanca bilmeyen çocuklar, en fazla iki yıl içinde almanca öğrenebilecekleri hazırlık derslerine gidebilme hakkına sahip olmalıdırlar. Kural olarak tüm yabancı çocuklar, kendi özel sorunlarına yönelik yardımcı öğrenim isteme hakkına kavuşmalıdırlar.
- Yabancı işçi çocukları, yerli işçi çocukları gibi Federal Almanya ve Batıberlin'de aynı ölçüde geçerli olan diplomaları alabilmelidirler. Açık veya kapalı bir şekilde verilmekte olan sözde özel diplomalar, örneğin "anayurt diploması" diye ortaya sürülen diplomalar, aslında çocuklarımızın çıkarlarına ters düşmektedir ve uygulamadan kaldırılmalıdır. Yabancı işçi çocuklarının üst öğretim veren okullara gidebilme oranı alman işçi çocuklarında olduğu gibi, bu amaca yönelik önlemlerle yükseltilmelidir.
- Üç bölümlü anti-demokratik mevcut okul sisteminin kaldırılması ve yerine gerçekten entegre (uyumlulaştırılmış) Gesamtschule'nin kabul edilmesi yolundaki sendikal istemleri destekliyoruz.

Bu temel istemlerimiz üzerine bazı düşüncelerimizi duyurmada yarar görüyoruz:

Okula gitme mecburiyeti

Okula gitme mecburiyeti önde gelen kapitalist ülkelerde daha 19. yy. ortalarında gerçekleştirilmişti. Bugün Kuzey Ren Vestfalya gibi bir federal eyalette, resmi verilere göre, yabancı işçi çocuklarının yalnızca yüzde 70 kadarı okula gidebilme olanağına sahipse, bu korkunç bir o-

laydır. Bu, Federal Almanya'da yabancı işçilerin sırtından çıkarılan kazançlara rağmen, örneğin Federal Almanya'da okula gidebilen Türk çocuğu oranının, nisbi olarak geri kalmış bir ülke olan Türkiye'deki orandan yüksek olmadığı anlamına gelir. Yalnızca bu olay, Federal Almanya tekelci devlet kapitalist sisteminin yabancı çocuklara karşı insan haklarını zedelemeye sürekli olarak işlediği suçun vardığı boyutları gösterir. Federal Almanya ve Batıberlin yetkili mercilerinin bugün Avrupa'da kara cahilliği teşvik etmede önderliği üstlendiğini söylersek, bir abartma yapmış olmayız.

Besbelli ki, Federal Alman yetkili mercileri gelecekte de yabancı çocukları arasında okula gitme mecburiyetini tamamen uygulamak niyetinde değildir. Çalışma ve İç İşleri Bakanlıklar Federal-Eyalet-Komisyonu (Bund-Länder-Kommission), yabancı işçileri sürekli oturma izni olanlar ve oturma izinleri iki yılda bir uzatılanlar diye ayırarak, çocukların okula gitmesinde belirleyici kriter olarak kullanılmasını öneriyor. Bunun anlamı şudur; yetkili merciler okul çağındaki yabancı çocukların büyük bir kısmının okuldan uzak kalmasını kabullenmeye hazırdırlar. Bu olay aynı zamanda, okula gitme mecburiyetinin uygulanması için etken önlemlerin alınmadığı gerçeğinin itirafıdır. Bu rezil davranışın ekonomik kökenleri ortatadır; 1 000 yabancı öğrenci için yaklaşık olarak 40 öğretmen hesaplanmalıdır. Günümüzde bir öğretmen en az 50 000 Mark'a mal oluyor. 1 000 yabancı öğrenci için yapılması gereken öğretmen masrafı 2 milyon Mark civarındadır. 1976/77 öğretim yılında Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde 50 000 yabancı işçi çocuğu okuldan uzak tutulduğuna göre, bu çocuklardan eyaletin sağladığı tasarruf yılda yaklaşık olarak 100 milyon Mark oluyor.

Apaçık ki, böylesi bir tasarruf politikası "vur abalıya" hesabına dayanmaktadır. Kendi sınırları içinde yaşayan çocukların ve gençlerin büyük bir kısmının eğitim ve öğretim görmesine yan çizen bir devlet çağdışı (anekronist) bir devlettir. Bu gerçeği normal düşünen hiçbir insan -milliyeti ve siyasi düşüncesi ne olursa olsun- görmemezlikten gelemez. Bundan ötürü, okula gitme mecburiyetinin kabul edilmesi ve uygulanması doğrultusundaki savaşımızda yığınların geniş çapta onay ve desteğini alacağımızı hesaba katabiliriz.

Okulda denetim ve sorumluluk

Federal Alman kültür ve eğitim mercileri -işçi gönderen hükümetlerin tavırlarından bağımsız olarak- bu ülke resmi merci ve konsolosluk temsilciliklerinin şu veya bu şekilde, yabancı işçi çocukları üzerinde okul denetimine katmaya veya okulda denetimi bu mercilere tamamen veya kısmen devretmeye büyük önem veriyor.

Bu davranışın anlamı ortadadır. Yabancı işçi çocukları için vasıf kazandırıcı bir öğretimi güvence altına almak istemeyen Batı Alman resmi mercileri için söz konusu olan, bu çocuklara karşı sorumlulukları kısmen veya tamamen kendi üstünden atmaktır. Böylesi bir duruma, özde planlanmış yaklaşılmaktadır; ana-babaların işgüçleri Batı Alman tekellerine peşkeş çekilecek, ancak işgücü'nün yeniden üretiminde doğan masraflar işçi gönderen ülkenin sırtına yükleneyecek. Bu merciler aynı zamanda kendi halk düşmanı ve anti-demokratik politikalarının denetim altına alınmasının da önüne geçiyorlar. Çünkü, tek tek ortaya çıkan olaylar üzerine yapılacak eleştirileri, bu alanda, işçi gönderen ülke yetkili mercilerinin sorumlu olduğu savı ile, tersyüz edebilecekler. Bundan başka, böylece yabancı gizli polis teşkilatlarının çalışma ve alanına doğrudan doğruya el atmasına olanak sağlanıyor. Ve yabancı öğretmenler çift yönlü meslek yasağı tehlikesi ile karşı karşıya bırakılıyor. Bizim kesin inancımıza göre, yabancı mercilerin Federal Alman ve Batıberlin eğitim sistemine karışmasını gerektirecek herhangi bir durum yoktur. Konsolosluk temsilciliklerinin sorun üzerine "daha büyük yetkinliği" olduğunu ileri sürmek şüphe götürür. Kaldı ki, Batı Alman yetkili mercileri yabancı işçi çocuklarının eğitimi için gerekli olan yetkinliği ve bilgiyi kendileri sağlamak durumundadırlar -son durumda yerli işçiler yanısıra yabancı işçilerin de ödedikleri vergilerle ödentilerinin yapıldığı unutulmasın. Burda alınan diplomaların tanınmasının, yabancı konsolosluklar ve gizli polis teşkilatlarının soruna el atması ile güvence altına alınamayacağı, özellikle Türkiye örneğinde anlamlı bir şekilde ispatlanmıştır. Bu alanda alınacak en akıllı önlem, diplomaların ve mesleki bonservislerin karşılıklı olarak tanınması, yapılacak ve açık bir şekilde kaleme alınmış anlaşmaların imzalanmasıdır. Türkiye'den gönderilmiş olsalar dahi, öğretmenlerin işçi gönderen ülke temsilciliklerince denetim altına alınmasına izin verilmelidir. Yabancı gizli polis teşkilatlarının ve resmi temsilciliklerinin bu doğrultudaki istemleri, Federal Almanya ve Batıberlin'deki yabancı öğretmenlerin okul hizmetine alınması ile yanıtlanabilir. Yeni öğretime ihtiyaç duyulduğunda, bu öğretmenler Federal Almanya'da yetiştirmekte olan "ikinci" veya "üçüncü nesil" yabancı çocukları arasından yetiştirilebilir. Böylesi bir yöntem pedagojik yönden de anlamlıdır.

Okullarda denetim ve sorumluluk üzerine bazı istemlerimizi şöyle somutlaştırabiliriz:

- Batı Alman kültür ve eğitim mercileri, yabancı işçi çocuklarının eğitimi ve öğretiminde yaratmış oldukları eğitim faciasının sorumluluğunu taşımalıdır.
- MİT veya Federal Alman Gizli İstihbarat Teşkilatının Türk ve Alman öğretmenlerini jurnallemesi engellenmelidir.

- Rotasyon (Türkiye'den sürekli olarak öğretmen getirip-götürme) yerine Federal Almanya ve Batıberlin'de yabancı öğretmenler kesinlikle resmi hizmete alınmalı ve mesleki yönden ilerleme ve gelişmeleri sağlanmalıdır.

Okulda eğitimin biçim ve içeriği

Hem Türk işçi çocuklarının, hemde yabancı işçi çocuklarının okul eğitiminin biçim ve içeriği üzerine istemlerimiz ayrılmaz bir bütündür.

Milli gerekçeler bahane edilerek hem Türk hem de Federal Alman mercilerince propagandası yapılan, çocuklarımızın okullarda uğratıldığı ayrımcılığa (Segregation) karşı şiddetle direneceğiz. Çocuklarımızın özel ihtiyaçlarını karşılayacak bahanesiyle tezgahlanan sözde özel okulluklar, ne Federal Almanya'da nede Türkiye'de kullanılabilecek bir eğitim ve öğretimi verecek durumdadırlar. Bu özel okulluklarla güdülen amaç, çocuklarımızı baştan savmaktır. Böylesi bir eğilimin nerelelere varabileceğini, bazı Türk küçük burjuvalarının yetkili mercilerin desteğini gören, çocuklarımız için geniş ölçüde "Geri zekalılara özgü özel okullar" (Sonderschulen für Lernbehinderte) açtırma eğilimi açıkça göstermektedir. Okullarda güdülen ayrımcılık (Segregation) politikasıyla çocuklarımızın sorunlarını çözme doğrultusundaki tüm çabalar - ister çocuklarımız için sözde özel okul kurma, isterse özel sınıf kurma bahanesiyle olsun- aslında Federal Alman ve Batıberlin yetkili mercilerinin çocuklarımıza karşı taşıdıkları sorumluluktan kurtarmaktır. Bu; çocuklarımızı gerek Alman gerekse diğer milliyetten işçi çocuklarından koparmak, onları doğrudan doğruya işçi gönderen ülke gizli polis teşkilatlarının, yani MİT'in eline teslim etmek, eğitim ve öğretim açısından tamamen belirsiz bir geleceğin ucsuz bucaksız karanlıklarına itmektir.

Bunun yanı sıra, çocuklarımızı ana dilini gelişkin bir şekilde yazılı ve sözlü kullanmaktan, anayurdumuzun ilerici kültürel mirası ve ülkemiz üzerine detaylı bilgi edinmekten alıkoyacak milli ayrımcılığın her türüne karşı şiddetle direneceğiz. Bu tavrımız yalnızca çocuklarımızın Federal Almanya'da kalıp kalmayacağını önceden saptanamayacağı pratik nedeninden kaynaklanmıyor. Bunun ötesinde özellikle aşağıda sıralayacağımız bir dizi köklü nedenlerden kaynaklanıyor:

- Okulda ana dilin savsaklanması bir milli ayrımcılık şeklidir. Türk çocuğu okulda derdini bir dereceye kadar anlatabilmek için almanca öğrenmek zorundadır. Buna karşın hiçbir alman öğretmen türkçe öğrenmek gereği duymuyor. Almanca bilgilerinin yetersizliği nedeniyle Türk çocuklarını azarlamasını bilen alman öğretmenleri, seneler geçmesine rağmen çocuklarımızın isimlerini dahi doğru konuşmak ve yazmak fikrini akıllarından geçirmemektedirler. Türk çocuğu

belli bir dereceye kadar türkçe bilir, ama türkçe bilmenin "hiçbir değeri yoktur". Çünkü, türkçe bilmeye not bile verilmiyor. Türkçe mecburi ders olarak tanınmıyor. Birbiri ile ilgili ve karışık sorunları anlamadığı için, çocuk öğretmenleri tarafından aptal yerine konuyor. Ama, bu sorunları çocuğa duru bir şekilde türkçe anlatacak herhangi bir kimse yoktur.

Hergün rastlanan ve görülebildiği kadarıyla olağanlaşan bu ayrımcılık, herşeyden önce Türk çocuğunu mağdur duruma düşürmektedir. Güdülen ayrımcılığın boyutları geniştir. Böylesi bir ayrımcılık, çocuğun derdini türkçe anlatması gereken insanları da, özellikle almanca öğrenmesi için çok az olanak sağlanan ana ve babasını da mağdur durumda bırakan bir ayrımcılıktır. Bu aynı zamanda çocuğun anayurduna ve milliyetine karşı uygulanan bir ayrımcılıktır. Ve bu ayrımcılığın doğuracağı sonuçların etkenliğini göz önüne getirirsek, durum bir yol daha kötüleşir. Çocuğumuzun düşünce dünyası böylece oturduğu semt ve mahalle çevresi içine sokulup daraltılmış oluyor. Vede kültürel mirasımızın ilerici unsurları çocuğumuzdan esirgeniyor. Çocuklarımıza öğrenme yeteneği kısıtlı ve tam gelişmemiş bir küçük alman muamelesi yapmayı alışkanlık edinen her kişi, çocuklarımızın sorunlarıyla başedemez.

Bizim kesin inancımıza göre, eğitim ve öğretimde, ayrımcılık ve geçiştirme politikasına son verildiği an, yukarıda belirtilen davranışa en küçük sağduyulu bir gerekçe kalmaz. Bu şu demektir; çocuklarımızın biryandan alman sınıf arkadaşlarıyla aynı sınıfta ders almasını mümkün kılmamak ve diğer yandan ana eğitim ve öğretimin normal ve mecburi dersleri olacak ek saatlerle, çocuklarımızın ana dil dersi görmelerini, anayurdumuzun ilerici kültürü, tarihsel ve sosyal gelişimi üzerine bilgi edinmelerini ve gelişmelerini sağlamamak için hiçbir neden yoktur.

Bugüne dek okulda sürdürülen uzun süreli ayrımcılığın (Segregation) bahanelerinden biri olarak ileri sürülen "Hazırlık Sınıflarına" (Vorbereitungsklassen) gelince; burda söz konusu olan, bu sınıfların ne uzun süreli birer cüce milli okul olmasına, kendi kendini yitirip gitmesine olanak sağlamak, nede bu sınıfları bir bütün olarak ortadan kaldırmaktır. Asıl olan, bu sınıfları, çocuklarımızın en fazla iki yıl içinde normal sınıflara (Regelklassen) geçmesini anlamlı bir şekilde sağlayacak duruma getirmektir. Bu sürenin gerçekçi olmadığı yolundaki iddiaların, herşeyden önce hazırlık sınıflarında hangi somut ilişkilere dayandıkları araştırılmalıdır. Bugün var olan bu hazırlık sınıflarının durumundan çıkarak denilebilir ki, bu sınıflar süreleri ne olursa olsun, çocuklarımızın normal sınıflara (Regelklasse) geçmesi görevini yerine getirememektedir. Bunun şüçü, bu sınıflarda görev yapan öğretmenlerde değil, bu sınıfların içerikçe ve malzemece savsaklanmasından sorumlu olan yetkili mercilerdir.

Bu sınıfların başarı ile bitirilmesinden sonra da, çocuklarımıza, eğitimde özel yardım görevi görecek destek ders alma hakkı tanınmalıdır. Çocuklarımızın okulda başarılı olmasını isteyen, gerçek durumu gören her kişi için bu sorun kolayca anlaşılabilir. Hem hazırlık sınıflarının almanca olarak yürütülen bölümlerinde, hemde özel destekleme derslerinde ana dil ek anlaşma aracı olarak kullanılmalıdır. İki dil arasındaki, yani türkçe ve almanca arasındaki farklılıklar, karşılaştırılarak bir sorun ve hata kaynağı olarak öğretmen tarafından bilince çıkarılmalıdır. Çocuklarımızın yalnızca bir kafası olduğuna göre, her iki lisani bu bir kafaya sokmak söz konusudur. Bu konuda çocuklarımızın karşılaştıkları zorlukların giderilebilmesinde, öğretmen, ancak bu zorlukları gördüğü ve anlatabildiği zaman, yararlı olabilir. Almancayı çok iyi bilen bir alman öğretmen, kendi Türk öğrencilerinin yeteri kadar almanca bilmediğini gördüğü halde, bu sorunun üzerine gitmiyor, nedenlerini öğrenmek de istemiyorsa, böylesi bir öğretmen bizim çocuklarımıza ders verebilecek bir alman öğretmen değildir. Türk ve alman öğretmenlerinin aynı sınıfta birlikte ders vermeleri olasılığı, ara bir çözüm olarak belki düşünülebilir. Ancak uzun vadede, yeterli kadar Türk ve Alman öğretmenin, çocuklarımızın karşılaştıkları zorlukların ve sorunların üstesinden gelebilecek bir şekilde, gerekli vasıflı bir mesleki eğitimden geçirilmeleri şarttır.

Okulu bitiriş (Mezun olma)

Yabancı işçi çocukları için kotarılmış özel okullar yanısıra, bir de özel okul diplomalarının kapalı veya açık bir şekilde verilmesi yolundaki uygulamayı ve bu yöndeki eğilimleri kuşkuyla izliyoruz. Bunlar arasında özel eğitim biçimleri sonunda verilen, kolaylaştırılmış diplomalar, "anyurt diploması" olduğu iddia edilen diplomalar sayılabilir. Besbelli ki, böylesi özel diplomaların, yazılmış oldukları kağıt parçası kadar değeri yoktur. Çünkü bu gerçek, Federal Alman eğitim sisteminin yabancı işçi çocuklarını normal diploma alabilecek bir düzeye çıkarmak durumunda olmadığı gerçeğinin itirafından başka bir şey değildir. Diplomalara adet yerini bulsun diye alınmadığına ve vasıf kazandıracak bir mesleki öğrenimin ön koşulu olduğuna göre, bu özel diplomaların öğrencilere ve ana-babalarına karşı bir dolandırıcılık olduğu açığa çıkar. Böylesi uyduruk diplomalarla, çocukların aslında kavuşamadıkları bir mezuniyete(okul bitirmeye) kavuştukları oyunu tezgahlanmış oluyor. Kültür bürokratları böylece, kendi eğitim ve öğretim politikalarının neden olduğu faciyanın yaratacağı rahatsızlığı yatıştırmak ve doğacak direnişin hedefini şaşırtmak istiyorlar. Gerçekte, alman öğrencilerinin almış oldukları diplomaların eşdeğerinde olmayan bu diplomalar, işsizliğe giden yolda birer kaldırım taşıdır. Ve aynı zamanda okulda güdülen ayırıcılık (Segregation) gibi çocuklarımıza karşı milliyetçi ve ırkçı ön yargıları beslemek için etken bir silahtır.

Üst öğretim veren okullar

Federal Almanya ve Batıberlin'de uygulanmakta olan üç halkalı eğitim sisteminde Hauptschule diye isimlendirilen okullar, işçi çocuklarının vasıfsızlaştırılması için temel bir araçtır. Artık, oldukça uzun bir süreden beri, Hauptschule'lerde zamanımızın gereksinimlerine bir dereceye kadar da olsa cevap verebilecek bir eğitimin verildiği söylenemez. Hauptschule diplomasıyla günümüzde çok sayıda alman işçi çocuğu da doğrudan doğruya mesleki güvencesizlik ve işsizliğe itilmektedir. Bu Hauptschule'de ders vermekte olan öğretmenin suçu değildir. Şuflu olanlar, büyük tekellerin çıkarları doğrultusunda, eğitim ve öğretim sistemine şekil veren, böylece okul faciasını doğuran, Hauptschule'lerde karışıklık ve düzensizlik yaratan ve eskiden olduğu gibi bugün de üç halkadan oluşan anti-demokratik eğitim ve öğretim sisteminde diretenlerdir.

Bu koşullar altında Türk ana-baba, burdaki eğitim ve öğretim sistemi üzerine aydınlatılmadıkları ve halen aydınlatma işi savsaklandığı içindir ki, çocuklarını Hauptschule'ye gönderiyorlar. Bundan ötürüdür ki, birçok ana-baba Hauptschule denince, yalnız bir şekilde, "orta okul" u anlıyorlar ve çocuklarının Hauptschule'yi bitirdikten sonra Gymnasium'a, yani Lise'ye ve böylece daha üst okullara gidebileceklerini sanıyorlar. Gene aynı şekilde, Hauptschule'den sonra çocukların öğretmen, mühendis veya hemşire olabileceği kuru hayali yaygınlaşmıştır. Yetkili merciler bu yalnız hayallerin yıkılması için gerekli önlemlerin alınmasından kaçınıyorlar. Böylece çocuklarımızın eğitim durumları üzerine daha gerçekçi bir değerlendirme yapmamızı engelliyorlar. Ama nerde bu bilgi vermeme duvarı yıkılıyorsa, orda birçok ana-baba çocuklarının Realschule veya Gymnasium'a alınması istemlerini ortaya atıyor.

Ana-babaların bu istemini destekliyoruz. Türk ana-babalarının Federal Almanya eğitim ve öğretim sistemi üzerine geniş ve doğru bir şekilde aydınlatılması ve kendi çocuklarının eğitim ve öğretimleri üzerine gerçekçi bir karar verebilmeleri için elimizden geleni yapacağız. Öte yandan bazı Türk ve Alman küçük burjuvaları ve gerici çevreleri, yabancı işçi çocuklarının üst öğretim veren okullara gönderilmesi haklı istemimiz karşısına, tüm yabancı işçi çocuklarının öncelikle Hauptschule'yi başarı ile bitirmesi için uğraşılması gerektiği savını ileri sürerek, bu gerçekleşmeden, çocuklarımızın üst öğretim veren okullara gönderilmesi üzerine kafa yormanın gereksiz olduğunu savunuyorlar. Böyle bir yol salık vermeden daha demogojik (adam kandırıcı) bir iddia olamaz.

Burda ilk önce vurgulanması gereken gerçeklik, herhangi bir seçe-

neğin olmadığı gerçeğidir.

Daha çok yabancı çocuğunu üst öğretim veren okullara göndermek için verilen savaşım, Hauptschule'leri başarı ile bitirme oranının artırılması için verilen savaşımından ayrı düşünülemez. Sorun, genel olarak eğitim ve öğretim düzeyinin yükseltilmesi sorunudur. Diğer yandan: Bu öne sürülen sav ciddiye alınıpta, Alman çocuklarına uygulanırsa, o zaman onlardan da hiç birisinin üst öğretim veren okullara gitmemesi gerekir. Çünkü, halen Alman öğrencilerinin de yüzde 20'si Hauptschule diploması alamamaktadır. Böylesi önerilerle gerçekte ulaşılmak istenen şudur: Üst öğretim veren okul kapıları -ister Türk olsun, ister Alman olsun- tüm işçi çocuklarına kapalı tutulmak . Örneğin, hiç kimse, bir Türk konsolosundan, tüm Türk çocukları Hauptschule'yi bitirmediği sürece, kendi öz çocuğunu Gymnasium'a göndermemesini istemek fikrini dahi aklından geçirmiyor.

Tatmin edici sayıda yabancı işçi çocuğunun üst öğretim veren okullara gönderilmemesi yolundaki yetersiz çalışmaların doğurduğu feci sonuçlar daha şimdiden Hauptschule'yi sarmış, buralarda başarısız kalan bir öğrenci yığını meydana gelmiştir. Öte yandan günümüzde gerek Türkiye gerekse Federal Almanya'da süregelmekte olan egemen koşullar altında, Türk işçi çocukları arasında da eğitim düzeyinde farklılıkları yaratacak nedenler vardır. En iyi, en çalışkan Türk çocukları da, elbette ki Hauptschule'lerde eğitim görmektedir. Ama eğitim faciasının baş sorumluları kendilerini bu tek tük çalışkan çocukların arkasına saklayarak, başarısızlığa itilen öğrenci yığınları karşısında taşıdıkları sorumluluktan sıyrılma peşindedir. Tek tek öğrencilerin dersleri zorluk çekmeden izleyebilmeleri, bunu beceremeyen büyük öğrenci yığınlarının başarısızlıklarını izahta koz olarak kullanılıyor. Yaygın başarısızlığın nedeni, yetersiz eğitim ve öğretim de değilse, bu çocukların güya kaçınılmaz olan aptallığı ve geri zekalılığında aranıyor ve gösteriliyor. Yabancı işçi çocuklarının üst öğretim veren okullara gidebilmesinin sağlanmasına karşı ilgisiz kalmak ve bu görevi ertelemek, aynı zamanda çocuklarımızın Hauptschule'lerdeki durumunun iyileştirilmesi için verilen savaşımın dağınkılığa girmesi ve amacının şaşırtilmasında önemli rol oynar. Bunun yanı sıra, Gymnasium'a giden çocuklarımızın sayısında olan gözle görülebilir düşüş, aynı zamanda milliyetimizin itibarını da düşürmekte ve yerli halkın kimi kesimlerinde kendi milli üstünlük duygularını kö-rüklemektedir.

Özel eğitim okulları (Sonderschulen)

Federal Almanya ve Batıberlin'de prensip olarak iki değişik tür Sonderschule (özel eğitim veren okul) vardır:

- a) Kanıtlanabilir vucut sakatlığı olan çocuklar için özel eğitim okulları:
Sağırılar için özel eğitim okulları,
Dilsizler için özel eğitim okulları,
Körler ve görme aksaklığı olanlar için özel eğitim okulları,
Geri zekalılar için özel eğitim okulları.
- b) "Öğrenme yeneği olmayanlara özgü okullar" (Sonderschulen für Lernbehinderte) diye adlandırılan özel eğitim okulları.

Birinci guruba, yani (a) gurubuna giren Sonderschule'lere prensip olarak bir diyeceğimiz yoktur. Okulun güncel yaşantısında şüpheli sakatlık belirtileri çocukları ciddi şekilde engeller. Ve normal okullarda sakat çocukların durumunu göz önünde bulundurmak güçleşir. Ancak, her tür sakatlıkta çeşitli basamaklar vardır. Örneğin, bir çocuk zor duyar, gözleri zayıftır, biraz topallar vs. vb. Bu tip zayıf sakatlıklar söz konusu olduğunda, çocuğun bu hafif sakatlığı bahane edilerek (a) türünden Sonderschule'lere gönderilmemesine dikkat edilmelidir. Çünkü, kural olarak, çocuk Sonderschule'de en fazla Hauptschule diploması alma şansına sahiptir.

"Öğrenme yeteneği olmayanlara özgü okullar" veya yaygın deyimiyile geri zekalı çocuklar okulu, tamamen ayrı bir değerlendirilmeye tabi tutulmalıdır. Bu okullar okul faciasının sonuçlarını gizlemek için kotalanmıştır. Grundschule'lerde; sınıflar tika basa doludur. Öğretmenler kural olarak yetersiz bir eğitimden geçmiştir, çocukların ana-babalarıyla olan ilişkileri zayıftır. Bu durumda herhangi bir nedenden dolayı "zorluğu" olan çocuklar, örneğin öğrenme zorlukları olan, derste gü-rültü yapan, okul arkadaşlarıyla anlaşamayan veya öğretmenine karşı direnen çocuklar, bir süre sonra Geri Zekalılar Okulu'na "defedilme" tehlikesi ile karşı karşıyadırlar. Çünkü, sorunların asıl nedenleriyle uğraşmak ve böylece çocuğa yardım etmek için öğretmenin genellikle ne zamanı vardır nede bu çalışma için gerekli olan ön koşullara sahiptir.

"Geri zekalılar için özel okullar" diye adlandırılan okullar bir ölçüde Grundschule'lerin çöp tenekesidirler. Demokratik bir eğitim ve öğretim sisteminde böylesi okulların varlıklarına bir gerekçe kalmaz.

Federal Almanya ve Batıberlin'deki yabancı öğrenciler elbetteki böylesi "Sonderschule" lere tıklama tehlikesi ile her an büyük ölçüde karşı karşıyadırlar. Çünkü, bu çocuklar kendi durumlarını anlamayan öğretmenler için bir "sorun" durlar. Öğretmen bu çocukları bir Yabancılar Sınıfı'na mı sokacak, yoksa bir Sonderschule'ye mi gönderecek? Her

iki halde de öğretmen için bir şey değişmez. Çünkü, o öğretmen söz konusu çocuklarla uğraşmayacaktır. Ama, çocuk her iki halde de vasıf kazandıran bir eğitim ve öğretim şansını kaybetmiş olacaktır. Sonderschule'lerdeki yabancı çocuk sayısı halen oldukça yüksektir. Ancak bu sayının korkulduğundan daha da az olmasının nedeni, bu yabancı öğrencilerin aynı zamanda ayırıcı sınıflara (Segregation) sürülebilmesidir. Bundan başka bir çok Alman öğretmen, Alman olmayan bir çocuğu Sonderschule'ye gönderirken moralman endişe içindedir. Böylesi durumlarda, birçok Alman öğretmen hem kendisine karşı, hemde kendisini böylesi bir karar vermeye zorlayan okul sistemine karşı şüpheli oluyor. Bu iyi bir gelişmedir.

Yabancı çocukların doğrudan doğruya Sonderschule'lere sokulması doğrultusunda gelişmekte olan eğitime karşı, son zamanlarda bazı küçük burjuvalar direnmektedir. Kendi ülkelerinden gelen işçi çocuklarıyla, kendi öz çocuklarının aynı sınıfta eğitim ve öğretim görmelerini kendilerine yediremiyorlar ve bunu kavramak ta istemiyorlar. Bu küçük burjuvalar, kendi ülkelerinden gelen yabancı çocuklar için özel "Sonderschule" ler istiyorlar. Kimi yörelerde bu isteklerini gerçekleştirmiş bulunuyorlar. Böylesi ayırıcı sınıflarda (segregierte Klassen) çocuklarımız aynı zamanda çifte ayırıcılığa (doppelte Segregation) uğruyor. Tehlike şudur: Eğer alman öğretmenleri, Sonderschule'lerde Türk veya Yunan çocukları için ekstra sınıfların olduğunu öğrenirlerse, o zaman kendilerine karşı düşükleri haklı şüpheden kolayca kurtulur ve çocukları bu okullara göndermeye başlarlar.

Geri zekâlılar için Sonderschule'ler çocuklarımız için büyük bir tehlikedir. Federal Almanya ve Batıberlin'deki toplumsal yaşamları bakımından çocuklarımız "öğrenme yeteneği olmayan" duruma itilmişlerdir. Çünkü, normal ve başarılı bir gelişme için gerekli olan her olanak çocuklarımızdan esirgenmektedir. Sorular türkçe olsa dahi, alman çocukları için hazırlanmış olan test sınavlarıyla çocuklarımızı "Sonderschule'lik", Sonderschule'ye "gitmesi gerekli" saymak, sorumlu ve namuslu bir tavır değildir. Bu uygulamalara karşı direnişe geçmeliyiz. Geri zekâlılar için Sonderschule'lerin belli bir süre için kaldırılması yolunda sınırlı çaba göstermek yetmez. Çocuklarımızı bu okullara sokarak, onlardan ucuz bir şekilde kurtulmak isteyen eğilimi durdurmalı ve bu anlayışa karşı savaşmalıyız.

Bundan ötürü istemlerimiz şunlardır:

- Hiç bir yabancı işçi çocuğu Geri Zekâlı Çocuklar Okulu'na gönderilmemelidir!
- Hiç bir yabancı işçi çocuğu sırf hafif bir vucut sakatlığından dolayı başka bir Sonderschule'ye gönderilmemelidir!

Çocuklarının Sonderschule'lere sürülmesine karşı ana-babaların verdikleri savaşı destekleyelim.

Demokratik Gesamtschule

Grundschule'den sonra, öğrencilerin, "üç halkalı okul sistemi" denen ve üç ayrı okul türünden, yani Hauptschule, Realschule ve Gymnasium'dan oluşan sisteme göre dağıtılması anti-demokratiktir ve Alman olsun yabancı olsun tüm işçi çocuklarının eğitim ve öğretim çıkarlarına doğrudan doğruya ters düşmektedir. Bundan ötürü, tüm demokratik güçlerin, bu çağdışı (anakronik) okul sistemine karşı, 10 sınıflı Gesamtschule uğruna verdikleri savaşı bütünüyle destekliyoruz. Eğitim ve öğretim alanındaki birlik sendikamız, Eğitim ve Bilim Sendikası, GEW ile birlikte, eğitim durumunun iyileştirilmesi için ileri sürdüğümüz tüm istemlerimizde olduğu gibi, bu sorunun da bilincindeyiz.

Yalnızca gerçekten entegre olmuş (uyumlulaştırılmış), gerçekten demokratik bir Gesamtschule gerçekleştirildiği zaman, çocuklarımızın çıkarları kalıcı olarak güvence altına alınabilir. Tek tek istemlerimizin mevcut üç halkalı eğitim ve öğretim sistemi içinde de olsa gerçekleştirilmesi uğruna verdiğimiz savaşı, bu eğitim sisteminin köklü bir eleştirisi ile bütünleştiriyor, sendikamızca istenen demokratik Gesamtschule'nin işçilerimizce benimsenmesi ve desteklenmesi savaşı ile bağlıyoruz.

Temel istemlerimizin gerçekleştirilmesi için alınması gereken önlemler

Örgütümüzce savunulan temel istemlerin gerçekleştirilme olasılığı ancak bir dizi önlemlerle gerekli ön koşullar sağlandığı takdirde, vardır. Bu önlemler şunlardır:

- Önlemlerin gerçekleştirilmesi için kaçınılmaz olan maddi temel tüm kapsamı ile güvence altına alınmalıdır. Ne ders saatlerinde, ne öğretim ve öğrenme araç ve gereçlerinde, nede herhangi başka bir alanda azaltma yapılmalıdır.
- Sınıflardaki öğrenci dağılımı ve öğretmenlerin haftalık ders saatleri uygun şekilde ayarlanarak, genel pedagojik ön koşullar köklü bir şekilde iyileştirilmelidir.
- Eğitim planlamasında ve Eğitim Bakanlıkları bütçesinde, yabancı işçi çocuklarının sayısı, yerli çocuklarla eşdeğer bir şekilde dikkate alınmalıdır.
- Okula gitme mecburiyetini en kısa zamanda tüm kapsamıyla gerçek-

leştirmek için şehirler, yani mahalli yetkililer gerekli önlemleri gün geçirmeksizin derhal almalıdırlar. Bu alanda, ana-babaların yeteri kadar aydınlatılması ve ikna edilmesi yoluna başvurulmalıdır. Alınacak idari önlemler gerçekten gerekli ise, uygulanabilecek kapsamda tutulmalıdır. Ana-babalarla ilişki, o ana-babanın dilini bilen ve hem bu ülke hemde ana-babanın geldiği ülke eğitim ve öğretim sistemi üzerinde detaylı bilgiye sahip sosyal danışmanlarca kurulmalıdır.

- Okullarda Alman ve yabancı ana-baba ve öğretmenler arasındaki ortak çalışma için yoğun çaba gösterilmelidir. Ana-babanın kendi dilinde sürekli, doğru ve detaylı bir şekilde haberdar edilmesi garanti altına alınmalıdır. Derslerin içeriği üzerine ana-babaların istek ve tecrübeleri dikkate alınmalıdır.
- Okul denetimi, yalnızca Alman mercilerince ve tüm kapsamıyla garanti altına alınmalıdır. Konsolosluk okullarının kurulmasına izin verilmemelidir. Bu ilke, hem ana dilde eğitim, hemde eğitim ve öğretim araç ve gereçlerinin sağlanması işinde de geçerlidir. Kültür anlaşmaları ile diploma ve bonservislerin karşılıklı olarak tanınması garanti altına alınmalıdır.
- Yabancı öğretmen olarak ancak, Alman mercilerince hizmete alınmış ve bu mercilerce ödentileri yapılan kişiler çalışabilirler. Yabancı mercilerin bu öğretmenlerin hizmete alınması veya hizmetten alınması üzerine etken olmalarına izin verilmemelidir. İster okul içinde isterse dışında olsun, yabancı öğretmenlerin, söz konusu ülkenin ilgili makamlarınca denetimine izin verilmemeli ve böylesi girişimler engellenmelidir. Ders planlarının, öğretim ve öğrenim araç ve gereçlerinin hazırlanması ve saptanmasına yabancı makamlar hiçbir şekilde karıştırılmamalıdır. Yabancı gizli polis teşkilatlarının Federal Almanya ve Batıberlin'de çalışmaları engellenmelidir.
- Alman ve yabancı öğretmenler eşit tutulmalıdır. Yabancı öğretmenlerin mesleki güvenceleri ve oturma hukuku açısından durumları güvence altına alınarak günümüzde sürmekte olan öğretmen rotasyonu (devri-daimi) temelden engellenmelidir.
- Alman ve yabancı öğretmenler Federal Almanya'da mesleki yönden eğitilmeli ve geliştirilmelidirler. Bunun masraflarını Federal Alman mercileri karşılamalıdır. Öğretmenler için uygulanacak bu gelişme ve ilerleme kursları yabancı işçi çocuklarının kendilerine özgü sorunlarını, zorluklarını ve ihtiyaçlarını geniş ölçüde dikkate almalıdır. Yüksek okullarda mevcut olanakların kullanılması ve geliştirilmesi yoluyla bu girişimler garanti altına alınmalıdır.

- Öğretmenlerin mesleki eğitim ve öğretimleri doğrultusunda köklü değişikliklerin gerekliliği, okullarda, yüksek okullarda ve kamu yanında yürütülecek geniş ve kalıcı bir kampanya ile anlaşılır kılınmalı, yaygınlaştırılmalıdır.
- Yabancı işçi çocuklarının öğrenim durumunun sürekli ve kapsamlı bir şekilde iyileştirilmesi olanakları, planlı araştırmalarla bulunmalı, sonuçla derhal ve etken bir biçimde okul pratiğine geçirilmelidir.
- Normal sınıflarda (Regelklassen) ve hazırlık sınıflarında (Vorbereitungsklassen) verilen dersler için, okullarda yabancı çocuklarının yığınsal olarak varlığını gözeten, onların yetenek ve gereksinimlerini dikkate alan öğretim planları geliştirilmeli ve uygulanmalıdır.
- Normal sınıfta (Regelklasse) yapılan ders, yabancı işçi çocuklarının anayurt koşullarını ve Federal Almanya ve Batıberlin'deki kendilerine özgü durumlarını daha güçlü bir şekilde gözetmelidir.
- Bugün uygulamada olan "ana dil ek dersi" yerine, mecburi ders olarak "Ana dil ve anayurdun edebiyatı" (haftada 5 saat) ve "anayurt üzerine bilgiler" dersleri konmalıdır. Bu her iki derste uygulanacak olan öğretim planı birbirinden ayrı olarak hazırlanmalıdır.
- Ana dil dersinin Alman çocuklarına kendi dillerinde verilen ders ölçütlerinde olması yeterlidir. Ana dil dersi, ana dilin öğrenilmesi ve geliştirilmesi özel görevinin üstesinden, mevcut iki dilli (almanca ve türkçe) ortamda gelebilecek şekilde olmalıdır. Ana dil dersi, almanca dersi ile koordineli (ilişkili) bir şekilde yürütülmelidir. Daha okula yeni başlamış yabancı öğrenciler için uygulanacak olan okuma-yazma kursları iki dilde ve karşılaştırmalı olarak hazırlanmalıdır. Bu uygulamanın başarılı olması için, gerekli örgütsel önlemlerin alınması, öğretmenler için gerekli eğitimin sağlanması, almanca dersin Alman çocuklarıyla yapılması zorunludur.
- Gerekli destekleme derslerinin (Förderstunden) yapılması örgütlenmelidir. Bu derslerde yabancı öğrencilerin özel sorun ve gereksinimlerinin üstesinden gelebilecek yetenek ve bilgide öğretmenler görevlendirilmelidir. Başlangıçta biri Alman, biri yabancı (çocuklarımız için Türk) olmak üzere çift öğretmen'in bu dersleri vermesini öneririz.
- Hazırlık sınıflarının (Vorbereitungsklassen) ders planı ve somut koşulları, dil ve içerik bakımından çocukların iki yıl içinde söz konusu normal sınıflara (Regelklassen) geçmesini sağlayacak şekilde düzenlenmelidir.
- Uygun öğretim ve öğrenim araç ve gereçlerinin geliştirilmesi için

eğitim ve kültür bakanlıkları gerekli adımları atmalı, uygun malzeme-yi hizmete sunmalıdırlar. Programların hazırlanmasına okullar, yüksek okullar, sendikalar ve demokratik yığın örgütleri de katılmalıdır.

Bu önlemlerden herhangi birinin, yetkili ve sorumlu makamlarca son yirmi yıl içinde ciddi bir şekilde ele alınıp alınmadığı gözden geçirildiğinde, şu gerçek açıkça görülür: Yabancı işçi çocuklarının öğrenim hak ve gereksinimlerine cevap verebilecek şekilde düzenlenmiş bir eğitim için kayda değer hiçbir çaba yoktur. Bu durum şaşırtıcı değildir. Buna neden, bir yanda yetkili ve sorumlu makamların gerekli iyi niyet, istek ve ilgiyi göstermelerinin söz konusu olmaması, diğer yandan bu doğrultuda kamuoyunun baskı kuramamasıdır.

Ancak son yıllarda durum biraz değişmiştir. Her geçen gün artan bir sayıda Alman ve yabancı öğretmenler, kendi mesleklerinin ve çabalarının anlamını kaybetmemesi için, yabancı işçi çocuklarının eğitim ve öğretimi konusunda birşeyler yapılması gerektiğini görmeye başlamıştır. Bu gelişme, büyük şehirlerin işçi mahallelerindeki okullarda sürekli artış gösteren yabancı ve özellikle Türk çocuklarının sayısı ile yakından ilgilidir. Bu alanda sendikal girişimlerin yoğunluk kazanması bu eğilimin özel ve bilinçli bir ifadesidir. Bu gelişmenin yanısıra, bir çok Alman öğretmenin, türkçe öğrenmek için günden güne artan isteği, bu olumlu gelişmenin başka bir ölçütüdür.

Teacrübeler böylesi gelişimlerin dosdoğru ve çelişkisiz olmadığını göstermiştir. Gerici güçler, eğitimde ayrımcılığı (Segregation) gerçekleştirmeyi ne ölçüde başarır ve bu eylemlerini milliyetçi önyargılarla ve rekabet düşüncesiyle ne kadar beslerse, bu olumlu gelişmenin o ölçüde darbe yemesi, gerilemesi büyük bir olasılıktır. Bugünkü ortamda var olan olanakları değerlendirerek, sorunların ve zorlukların gerçek nedenlerini hissetmiş veya kavramış öğretmenlerle güçbirliğine gitmek bize bağlıdır. Çocuklarımızın çıkarları, bu birliğin geniş bir birlik olmasını gerektiriyor. İstemlerimizi ve savaşım hedeflerimizi duruca ortaya koyarak, bu amaçlar çerçevesinde, tekellerin emrindeki eğitim ve öğretim politikacılarının sürüp giden direnişlerine karşı, özveriyle teneklerimizi gönüllüce bütünleştirdiğimiz bir birlik gerçekleştirmek zorundayız. Aynı sorunlarla karşı karşıya bulunan, bizimle beraber sorunlara ve ortak hedeflere sahip bulunan Alman işçi gençliği de böylesi bir birliğin çok önemli bir parçası olmalıdır.

Okul öncesi dönem

Okul öncesi dönemde yürütülen eğitimin, özellikle işçi çocuklarının daha sonraki öğrenim hayatınının başarılı geçmesinde oynadığı rol, yakından bilinen, tartışma götürmez bir gerçektir. Alman işçi çocuklarına

oranla, daha olumsuz ve daha kötü koşullarda başlangıç yapan yabancı işçi çocukları için, okul öncesi eğitim ayrıca büyük önem taşır:

- Benzer durumda olan Alman ana-balara oranla yabancı veliler, eğitim ve öğretim düzeyi bakımında daha olumsuz koşulları beraberinde getirmektedirler. Ülkemizde gerici siyasi partilerin, halkın çıkarlarına ters düşen eğitim politikaları nedeniyle bugüne dek süregelen karacahillik (okuma-yazma bilmemek) göz önüne alınırsa, bu olumsuz koşullar daha iyi anlaşılır.
- Yabancı ana-babaların ezici çoğunluğu, almanca dilini bilmediklerinden ötürü, almanca konuşan çevresinden, toplumdaki yeni haber ve bilgiler almada büyük zorluklar çekmektedir. Bu yüzden de, yabancı veliler çevrelerinden edindikleri bilgileri çocuklarına daha yüzeysel ve kısmen yanlış vermek durumundadırlar. Öte yanda, ana-babaların anayurttan, özellikle Türk köyünden, beraberinde getirdikleri bilgi, burada büyümekte olan çocukları için büyük kesimiyle anlaşılır ve kullanılabilir olmaktan uzaktır. Böylece yabancı çocuğun ihtiyacı olan bilgilerin toplanmasında büyük gedikler meydana gelir. Buna karşın yerli işçi çocukları bu bilgileri, doğal olarak toplayabilmekte, özümseyebilmektedir.
- Alman ailelerinin çoğunda öğretilen ve çocuğun okuldaki eğitiminde önemli bir rol oynayan iş ve çalışma teknikleri yabancı işçi ailelerinde çoğu kez öğrenilmemektedir.
- Yabancı işçi çocuğu, ana ve babasının, Federal Almanya çalışma ve oturma hukuku bakımından güvencesizliğin içine itilmesiyle sürekli olarak belirsiz bir durumla karşı karşıyadır. Buna ek olarak, Federal Almanya'da eğitim ve öğrenim olanakları ve yolları üzerine bilgi durumları da sayılmalıdır. Bu hal, yabancı işçi çocuklarının çoğunda, okula ve okulda elde edilmesi gereken başarıya karşı derin bir ilgisizliğe neden olmaktadır.
- Çocuklarımızın bazıları, kendilerine yabancı kalmış çevreye kuşku ve çekingenlikle bakmaktadır. Çoğunun derslerde başarısızlığı engellenmek isteniyorsa, bu davranışın okula başlamadan önce yıkılması ve nedenlerinin zamanla giderilmesi gerekmektedir.
- Yabancı ailelerin büyük çoğunluğunun yerleşme, konut koşulları bakımından, benzer alman ailelerine oranla çok daha kötü ve elverişsiz yaşantı sürdürdüğü bilinir. Bu hal, çocuğun gerektiğinde bir masa köşeciği uğruna veya dolapta kardeşlerinin ulaşamayacağı bir küçük yer uğruna sürekli mücadele vermesi anlamına gelir. Bu durum aynı zamanda yarım yamalak anlaşılabilir ve zamanla çocuğun körelmesine varacak etkenleri beraberinde getiren televizyonun sürekli baskısı altında kalması anlamına gelir.

- Yabancı aileler, alt yapı koşulları bakımından en çok ihmal edilmiş bölgelerde oturmak zorunda bırakılmaktadır. Bu durum yabancı çocukların Kindergarten'lara ve okul öncesi eğitim kuruluşlarına (Vorschuleinrichtungen) gidebilme bakımından haksızlığa uğramasına neden olmaktadır.

Bu alanda durumun düzeltilmesi için istemlerimiz şunlardır:

- Yabancı çocuklara, Alman çocuklarıyla birlikte okul öncesi eğitim kurumlarına (Kindergarten, Vorschuleinrichtungen) ücretsiz olarak girme hakkı tanınmalıdır.
- Bu temel eğitim kurumlarında çocuğun ana dilini konuşan, çocuğun edindiği tecrübeleri daha iyi değerlendirebilen ve bu aşamada çocuğun hem ana dilde, hemde ikinci dilde (almanca) gelişmesine yardımcı olabilecek çift(iki) dil (örneğin, Türk çocukları için türkçe ve almanca) bilen eğitimciler görevlendirilmelidir. Gerekli yetenek ve bilgilere sahip yabancı eğitimciler de bu kurumlarda görevlendirilmelidir.
- Yabancı ana-baba, çocuklarının eğitiminde, Kindergarten ve benzeri kuruluşların önemli rolü üzerine daha yoğun bir şekilde aydınlatılmaktadır. Bu çalışmalarda da iki dil bilen eğitimcilerin rolü büyük olacaktır.
- Temel eğitim kurumlarına gidemeyen yabancı çocuklar, birkaç ay sürecek ön hazırlık guruplarında okula başlamaya hazırlanmalıdır. Ancak bu düzenleme, temel eğitimde sağlanacak köklü değişikliklerle, seyrek başvurulur bir yol olmalıdır. Bu hazırlık eğitimleri de ücretsiz olmalıdır.

TÜRK GENÇLERİNİN DURUMU ÜZERİNE (3)

Federal-Eyalet-Komisyonu'nun (Bund-Länder-Kommission) önerilerini içeren raporda şöyle deniliyor; "Federal Almanya'da günümüzde bir milyon kadar yabancı çocuğu büyümektedir. Bunlardan yılda yaklaşık olarak 45.000'i çalışabilir yaşa gelmektedir. Bu gençlerin üçte ikisi'nin Hauptschele diploması yoktur. Bunlar için kanılmaz olarak mesleki nitelikler sınırlıdır. Bu gerçeklik gelecekte büyük sosyal çatışmalar doğurabilir. İkinci nesil yabancı çocuğun okul ve mesleki eğitim şanslarının iyileştirilmesi önümüzdeki yıllarda uygulanacak entegrasyon (sosyal bütünleşme) politikasının ağırlık noktasını oluşturmalıdır."

Gençlerin beraberinde getirdikleri ön koşullar

Yetersiz okul koşullarından ötürü, öğrencilerin büyük bir kitlesi Grundschule'den sonra Hauptschule'ye kaymaktadır. Üst öğretim veren okullara gidenlerin sayısı yok denilecek kadar azdır. Yabancı öğrencilerin en çok yüzde 10'nunun üst öğretim veren okullara gittiğinden söz edilebilir. Yabancı çocukların ve gençlerin genel durumlarını anlayabilmek için, bu bir ipucudur. İkincisi ise; Hauptschule'ye giden yabancı çocukların ezici bir çoğunluğunun (Federal-Eyalet-Komisyonu üçte iki çoğunluktan söz ediyor) Hauptschule'yi diplomasız terkettikleridir; yarım yamalak almanca bilgisi ve ana derslerde aldığı üstünkörü bilgisi ile bu durum kendisini gösterir. Bu sözü edilen iki ipucu, yabancı çocuk ve gençlerin durumunu çok duru bir şekilde gözler önüne sermektedir. Ne yazık ki, sorun bununla bitmiyor, güvencesiz bir hayata atılış başlıyor.

Okuldan sonraki durum

Yukarda belirtilen koşullar nedeniyle, yabancı gençler, genel eğitim veren okullardan sonra, mesleki eğitim veren bir okula başlayabilmek için hiçbir şansa sahip olamıyor. Bir de, ekonomik buhran bahanesiyle, kapitalistlerin, mesleki öğrenim yerlerini sürekli olarak azalttığı, kısıtıldığı göz önüne alınırsa, yabancı gençlerin hali daha bir durulaşır. Bu gençlerin çoğunluğu, yardımcı işçi olarak çalışma olanağına dahi sahip değildir. Devletin, gençlerin çıkarlarına ters düşen düzenleme önlemleri ve işsizlik burada baş etkindir. Bu ülkede yetişmekte olan yabancı gençlerin yaklaşık olarak yüzde 80-90'nının durumunu yansıtan ve daha yıllarca sürecek olan hüznü ve keder verici manzara budur. Yabancı gençler arasında işsizlik oldukça yüksektir. Arbeitsamt'ların (İş ve İşçi Bulma Kurumları) yaptığı istatistikler yaklaşık ta olsa, gerçek sayıları vermekten uzaktır. Çünkü, Arbeitsamt'lar yabancı gençlerin yalnızca küçük bir kısmını kayıtlarına işleyebilmiştir. Ve yabancı gençlerin büyük bir kısmını yasal kararlar sonucu çalışma izni alamama-

maktadır. Böylece "işsiz" oldukları dahi kayıtlara geçirilmemiştir. Bazı çözüm yollarını geliştirmek için, ilkönce durumu somutlaştırılmalı, güdülen pratiğe, geçerli yönetmeliklere ve devletçe alınan önlemlere bir bakalım.

Yasal ana koşullar

Herhangibir işe başlayabilmek için ilk ön koşul; yabancılar yasasına göre, yetkili mercilerce "yabancıların Federal Almanya'da mevcudiyeti, Federal Almanya Cumhuriyeti çıkarlarına ters düşmediği takdirde verilebilecek" (Yabancılar Yasası, madde 2, fıkra 2) oturma izninin alınmasıdır. Yabancı genç, kendisine herhangibir işe başlayabilme hakkını veren oturma iznini aldı mı, bu onun derhal bir işe başlayabileceği anlamına gelmez. Buna ek olarak, İş Teşvik Yasası'na göre, kural olarak yetkili Arbeitsamt tarafından "iş piyasasının durumu ve gelişimine göre" verilebilecek bir çalışma iznine de ihtiyaç vardır. Burda devlet, doğrudan doğruya işe karışmaktadır. Bu yasa temelinde Federal Hükümet, Bundesanstalt für Arbeit'a (Federal Alman İş ve İşçi Bulma Kurumu) emirler verir ve bu kurum da genelgeler yayınlar. Önemli genelgelerden biri de 13.11.1974 tarihli olanıdır;

"İş piyasasının günümüzdeki durum ve gelişmesinden ve yabancı işçi çalıştırmada amaçlanan ayarlama politikası doğrultusunda gösterilen çabalardan çıkararak, ilk olarak bir işe başlamak isteyen yabancılara çalışma izninin verilmesi, yerli işçilerin çalışma olanaklarını sınırlamaktadır. Böylesi durumlarda çalışma izni prensip olarak verilmemelidir. (Bölüm II, 1, 2)

Bölüm II (1, 5) de devamla şöyle denmektedir; "1.12.1974 tarihinden önce Federal Almanya'ya gelmiş ve izinli olarak oturmakta olan yabancı gençlere, 1, 2'de belirlenmiş temel ilkelerden sapılarak, iş piyasası durum ve gelişimi ciddi bir şekilde gözden geçirildikten sonra, olanak el verirse, çalışma izni verilebilir." Geçen süre içinde bu tarih 1.12.1974'ten 1.1.1977 tarihine alınmıştır. Ne var ki, bu önlem tüm sorunda belirleyici bir değişiklik anlamına gelmemektedir. Özetlersek; eğer aababalardan herhangi birinin özel çalışma izni (besondere Arbeitserlaubnis) yoksa ve gençler en azından beş yıldan beri yasal bir şekilde Federal Almanya'da oturmuyorlarsa, yabancı gençlerin bir çalışma izni alabilmesi için fiilen herhangi bir şansları yoktur. Münih yabancılar meclisinin (Ausländerbeirat) bir araştırmasında şöyle deniliyor:

"Yabancı gençlerin geleceği oldukça karanlık görünmektedir. Bu gençlerin geleceği yetersiz okul durumlarıncı belirlenmektedir. Böylece düzenli bir mesleki öğretimden geçmeleri engelleniyor. Bu hal iş piyasasının durumu da göz önünde bulundurulursa, iş bulmayı zorlaştırmak-

tadır. O da, eğer yabancı gencin iş bulması yasal duvarlarla engellenmemiş ise. Sunulan tek tük teşvik önemi, yabancı gençlere bu durumlarında kalıcı bir yardım sağlamamaktadır."

Bügüne dek alınan önlemler

Yetkili mercilerin bu durum karşısında tepkileri tek tük önlemlerin alınmasında kalıyor."Yabancı çocukların ve gençlerin sorun ve zorluklarının üstesinden gelebilmek için, her defasında yetkili kurumlarca çıkarılan, o kurumun yetki kapsamı içine giren, parça parça önlemlere pratikte sık sık başvurulmaktadır; örneğin, okul tarafından gösterilen çabalar, öğrenciler arasında başarı düzeyini yükseltmeye yöneliktir, Arbeitsamt tarafından gösterilen çabalar işyeri koşullarının düzeltilmesine ve meslek şansının yükseltilmesine yöneliktir, ... Böylece, tüm bu uygulamaların somut kişilere, içinde buldukları durumda, sorunlarının idare edildiği, ancak kendilerine yardım edilmediği söz konusu olan somut kişilere yönelik olması gerektiği dikkate alınmaksızın, toplumsal ayırışımla ortaya çıkmış olan iş bölümünün sonucu olarak, gençlerin sorunları da parça parça, ele alınmaktadır." (4) Olaylar göstermiştir ki, tek tek, birbirinden kopuk bir şekilde alınan önlemler yabancı gençlerin durumunda ciddi bir iyileşme sağlamamıştır.

Çözüm nerde dir ?

Bu sorunda köklü bir dönüşümün, a) okul durumunda köklü değişikliklerin yapılmasıyla, b) yukarıda belirtilen yasal engellerin ve iş piyasası politikasının beraberinde getirdiği zorlukların kaldırılmasıyla mümkün olacağı su götürmez bir gerçektir (5) Ancak, diğer yandan biliyoruz ki birinci bölümde belirtilen değişiklikler kısa vadede yerine getirilecek gibi değildir. Bundan ötürü, okul durumundaki köklü dönüşümlere kadar, eğitim, öğretim ve dil öğreniminde ortaya çıkmış olan eksikliklerin giderilmesi ve mesleki öğretime hazırlık önlemlerinin alınması kaçınılmaz olmuştur. İkinci bölümde belirtilen durum başkadır. Burda çözüm derhal getirilmelidir. Alınacak tüm diğer önlemler son duruşmada bu ikinci sorunun çözümüne bağlıdır. "Yukarıda belirtilen bu yasal ana koşullar, Hauptschule diplomasını sonradan almayı amaçlayan önlemlerle, mesleki öğrenime hazırlığı amaçlayan destekleme önlemlerinin başarısızlıkla sonuçlanmasının ana nedenleridir. Gençler herhangibir iş bulma olanaklarını görmeyince, bu destekleme kurslarına katılmak için hiçbir gerekçe görmemektedir. Yabancı çocuklara okul dışında sunulan tüm eğitim ve öğretim olanakları böylece bir meşguliyet terapisi veya dil öğrenme idmanı olma tehlikesi ile karşı karşıya kalıyor" (6).

YABANCILAR İÇİN YETİŞKİNLER EĞİTİMİ

Federal Almanya'da yabancılar için Volkshochschule (bir nevi halk evi) yetişkin eğitimi için en önemli bir kuruluştur. Jugendsozialwerk (özellikle gençlerin mesleki öğretimi ile uğraşan yarı-resmi bir kuruluş) tarafından düzenlenen mesleki ilerleme ve geliştirme kurslarına, işyerlerinde ve sendikalar tarafından yürütülen programlara ve nihayet Arbeitsamt'lar tarafından yürütülen meslek değiştirme (Umschulung) kurslarına katılma olanağı bulan yabancı sayısı çok düşüktür.

Volkshochschule'lerde "Yabancılar için almanca kursları" halen en önemli rolü oynamaktadır. Bu arada, örneğin, yabancıların Federal Almanya'daki yasal ve sosyal durumu üzerine, yabancı kadınlar için kurslar ve Alman öğrencileri ile aralarındaki büyük bilgi boşluğunu gidermek zorunda olan yabancı öğrenciler için verilen kurslar, ek kurslar olarak sunulmaktadır. Zaman zaman kültürel çalışmalar da yapılmaktadır. Örneğin, dans gurupları, müzik ve resim gurupları, toplantılar ve küçük eğlenceler. Özde Almanlarla birlikte düzenlenmesi gereken bu türden çalışmalarda, yabancılar çoğunlukla kendi başlarına kalmaktadırlar.

Sosyal bütünleşmeyi kolaylaştıracak olan dil kursları olsun, güncel sorunları ele alan ve yabancıların kendi benliklerinin korunmasında yardımcı olan ek kurslar olsun, tüm bu kursların önemli ve gerekli olduğu bir gerçektir. Örneğin, tüm Türk işçilerinin yüzde 80'i kırsal bölgelerden gelmektedir ve kendilerini yepyeni bir çevreye alıştırmak zorundadırlar.

Buna rağmen şaşırtıcı olan, nisbi olarak az sayıda yabancı işçinin bu olanakları kullanmasıdır. Bu olanakları kullananların büyük bir kısmı ise, kısa bir süre sonra kursa gitmemeye başlamıştır.

Bunun birçok nedeni vardır:

Volkshochschule'ler tarafından kurslar yeteri kadar iyi hazırlanmamıştır. Başlangıçta işçiler için özel öğretim araçları yoktu. Daha yeni yeni geliştirilmeye başlanmıştır. Eğitimci çalışmalarına hazırlıklı değildiler. "Yabancı lisan olarak almanca" derslerini vermekte olan eğitimciler için ilerleme seminerleri daha yeni yeni düzenlenmektedir. Kurslar, başlangıçta bütün olarak almanca dilini öğretme üzerinde haddinden fazla yoğunlaştırılmıştı. Bu kurslar yabancı işçi tarafından benimsenmeyince ve yabancı işçiler kurslara gitmemeye başlayınca, başka kurslar, örneğin, oturma hukuku, iş hukuku üzerine kurslar sunulmaya başlandı. Her iki tür kurs arasında herhangi bir ilişki ne varki henüz kurulamamıştı. Böylece kursa katılanlar, sorunun bütünü üzerinde yeteri kadar bilgi edinemiyordu. Aynı ayrı Volkshochschule'ler arasında ve görev gören eğitimci arasında, tecrübe alışverişi ve

uygulanacak olan programların uyumlulaştırılması konusunda ortaklaşa çalışma bugün bile yer yer gedikler göstermektedir.

Yabancı işçilerin oturma ve çalışma olanaklarının bu ülkede çok sınırlı olduğu, çoğunun ülkelerinde sosyal sigorta olmayışından ötürü anavatan-daki yakınlarını maddi olarak desteklediği ve Federal Hükümet tarafından sosyal bütünleşmeyi sağlayıcı önlemler yerine, tamamen tersinin teşvik edildiği dikkate alınır, yabancı işçilerin boş vakitlerini başka yerlerde akraba ve arkadaşlarıyla geçirmeye veya ihtiyacı olan parayı kazanmak için işyerinde mesayi yapmaya, öncelikle ayırmak istemeleri hiç kimseyi şaşırtmamalıdır.

Yabancıların durumunun düzeltilmesi için ilk ön koşul, yabancı işçinin yaşamının güvence altına alınmasıdır, bu ülkede yapılan ve yapılacak olan işin önemli bir kesiminin yabancı işçilerce yapılması gerektiği gerçeğinin tanınmasıdır. Bundan ötürü, yabancı işçilere ailesi ile buraya yerleşme ve toplumsal hayata katılabilme olanağı tanınmalıdır.

Bu ön koşullar sağlandığı anda, yabancı işçiler kendi mesleki öğrenimleri için çaba gösterebilir ve hatta bunun şekillendirilmesinde fiili görev üstlenebilirler. Almanca'yı bilme konusuna gelince; yabancı işçilerin alman dilini bilmesi işverene de yararlıdır. Bu bakımdan işveç'te olduğu gibi, işverenlerin, ücretli iş saatleri içinde, yabancı işçiler için almanca kursları açması sağlanmalıdır.

Volkshochschule'ler de; gerek eğitimcilerin daha iyi yetiştirilmeleri bakımından, gerek eşdeğer öğretim malzemesinin hazırlanması bakımından ve gerekse aralarında daha iyi bir ilişkinin kurulması bakımından en son sıralarda kalma durumundan çıkmalı, yabancı işçilerin durumunun iyileştirilmesine katkıda bulunmalıdırlar. Yetişkin yabancı işçilerin eğitiminde bir konu daha çok önem taşır: Türk işçilerinin yüzde 90'ından fazlası yardımcı işçi olarak çalışmaktadır. Bu gerçeklikten çıkarak, yeni bir meslek öğrenmek veya vasıflı bir işçi durumuna gelmek kaçınılmaz ve hatta birçok yabancı işçi için bir zorunluluk olmaktadır. Bu hem burdaki hemde ilerde Türkiye de çalışabilmeleri bakımından büyük bir önem taşımaktadır. Özellikle bu alanda, yabancı işçilere uygun ve gerekli olanaklar sağlanmamıştır. Türk işçilerinin çoğunluğu, dil yetersizliğinden dolayı, Volkshochschule'lerin vermiş olduğu kurslar gibi doğal olanaklardan faydalanamamaktadırlar. Özellikle Arbeitsamt tarafından desteklenen mesleki öğretim kurslarına katılma olanaklarını bulanların sayısı son derece düşüktür. (Bak, Bundesanstalt für Arbeit'in raporu -Erfahrungsbericht-, 1971, S. 23)

Bu alanda da, yabancı işçilerin özel sorunları göz önünde bulundurularak, yabancı işçilere de yetişkinlerin eğitimlerinde yeteri kadar olanağın sağlanması doğrultusunda çalışmalara artık başlanmalıdır.

TÜRK ÖĞRETMENLERİ

Federal Almanya ve Batıberlin'de 1969 yılından buyana, Alman okullarında çalışan, yani Alman mercilerince görev verilmiş, Türk öğretmenleri vardır. Bu öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu maddi, politik ve sosyal nedenlerden ötürü işçi olarak buraya gelmiş ve sonraları hazırlık sınıfları (Vorbereitungsklassen) için okul hizmetine alınmışlardır.

Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği, TÖB-DER'in yaptığı açıklamaya göre, Federal Almanya ve Batıberlin'de yaklaşık olarak 7 000 öğretmen işçi olarak çalışmaktadır. (Berliner Lehrerzeitung, 15.3.1974)

12 Mart 1971'den sonra Türk askeri hükümeti Türk çocuklarının Alman okullarında demokratik içerikli bir eğitimden geçtiğini iddia ederek, buna uygun bir şekilde Türkiye'de yaşamak istediklerini eleştirmişti. Bundan ötürü, hükümet kendi keyfine göre seçtiği öğretmenleri özel bir eğitimden geçirdikten sonra, kendi kotardıkları programa göre Türk çocuklarını eğitmeleri için Federal Almanya'ya gönderdi.

Birinci Milliyetçi Cephe hükümetinin Milli Eğitim Bakanı Ali Naili Erdem ve Milli Eğitim Bakanlığı, başbakan Demirel, yardımcısı Türkeş ve onun faşist saldırı komandoları "Bozkurtlar"'ın büyük etkeneği altında idi. Hem okul, hemde öğretmen eğitimi Milli Eğitim Bakanlığı'na yapıyordu. Bakanlıkta, hükümetin faşist ideolojisini yurt dışında temsil edecek ve Türk işçileri arasında sosyal hareketleri engelleyecek öğretmenleri bulma görevi ile bir komisyon kurdu.

Bu öğretmenlere şu sorular soruluyordu;

- Sağcı mısın, solcu mu ?
- Aşırı sol mu iyidir, aşırı sağ mı ?
- Bayrak nedir? (faşist bir gazete kastediliyor)
- Hangi görüşleri temsil edersin ?
- Kimi desteklersiniz - solu mu sağ mı ?
- Hangi hayvan damarlarında soylu Türk kanı taşır ? (Kurt)
- En büyük albay kimdir ? (Türkeş)
- Alpaslan kimdir ? (Türkeş)
- Dokuz ışık doktrini nedir ?
- Alpaslan Türkeş'in yeni ve eski eşlerinin adları ?
- Ülkü ocaklarına gidermisiniz ?
- Milliyetçi toplumcu düzende ve komunizmde aile anlayışı nasıldır ?
- İslamın şartları nelerdir ?
- "Hergün" gazetesinin yazışmaları müdürü kimdir ?
- Hangi kitapları okursunuz, sizi etkileyen hangileri ?

- Başbuğun kitapları ve yayınevleri ?

(12. 11. 1976 tarihli Milliyet gazetesi ve 1.1.1977 tarihli TÖB-DER gazetesi)

MHP'nin şiddete dayanan eylemleri, başbakan Demirel ve Milli Eğitim Bakanı Erdem'in bu eylemlere göz yumması ile binlerce demokratik düşünceli öğretmen ve öğretim üyesi işyerini kaybetti, başka yerlere tayin edildi veya kıdemleri düşürüldü. Eğitim Enstitülerine alınmada, MHP üyesi olmak, etkinliği yüksek görevlerin dağıtılmasında büyük rol oynuyordu. Üniversitelerin tüm ilerici asistan, doçent ve profesörlerini ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilerici memurları işten çıkarılarak yerine MHP üyeleri alındı.

İki yıldan beri, Batı Almanya'nın büyük şehirlerinde, konsolosluklara bağlı, eğitim müşavirliği adı verilen kuruluşlar mevcuttur. Müşavirlik memurları, birlikte çalışmak için Alman okul mercileri ile ilişkiler kurmuştur. Bu memurlar, Türk çocukları için yapılan ders düzenlemesinde etkin olmak, eğitim ve öğretimin içeriği ve amaçları üzerine denetim yapabilmek ve milliyetçi, militan ve sosyal bütünleşmeye karşı ideolojilerini okullara yaymak için çaba sarfediyorlar.

Bu eğitim müşavirlerinin güvenini kazanmış 400'ün üstünde öğretmen günümüzde, kısmen düzenli okul saatlerinin dışında kısmen de içinde ders vermektedirler. (Sonuncusu Bavyera ve Baden-Württemberg eyaletlerinde) Bunların maaşları Türk hükümetince ödeniyor ve Alman okul mercilerine karşı sorumlu değildirler.

Bu alanda istemlerimiz şunlardır:

- Türk hükümeti tarafından görevlendirilmiş öğretmenler geri alınmalıdır!
- Ana dil öğretimi de, alman mercilerinin denetimi ve sorumluluğu altına yürütülmeli ve gerekli planlamaya alınmalıdır ! Ana dilde eğitim, alman okul mercilerince görevlendirilmiş Türk öğretmenlerce verilmelidir !
- Yabancı öğretmenlere Alman meslektaşları ile eşdeğer ödenti yapılmalıdır!
- Yabancı öğretmenlere Alman meslektaşları ile eşdeğer mesleki ilerleme ve gelişme olanakları tanınmalıdır !
- Yabancı öğretmenlerin oturma izinleri ve iş mukaveleleri sınırsız olmalıdır !

HUKUKİ TEMEL BİLGİLER

Türk İşçilerininin çalıştırılması ile ilgili bazı hukuki temel bilgiler

- 1- Türkiye ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasındaki işçi gönderme anlaşması, 1961

(Bundesgesetzblatt, 1965, S. 125)

Bu anlaşma Türk işçilerininin Federal Almanya'da çalışmasının örgütlenmesi ve teknik işlemleri kapsamaktadır. Türk çocuklarının okul sorunları üzerine bu anlaşmada tek bir kelime dahi yoktur. Evli ve çocuklu olabilecekleri düşünülmeden, işçiler buraya getirilmiştir.

- 2- Türkiye ile Federal Almanya arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşması, 1964
(Bundesgesetzblatt, II, 1965, S. 1169)

Bu anlaşma Federal Almanya ve Batıberlin'de çalışmakta olan Türk işçilerininin güvenlik açısından hukuki durumunu düzenlemektedir. Bu anlaşma da da Türk çocuklarının okul sorunları üzerine tek bir kelime yoktur. Bu anlaşma, 25 Ekim 1974 tarihinde ek bir anlaşma ile değiştirildi. Bu değişikliğe göre Türk işçi çocukları'na karşı ayırıcılık yapılmaktadır. Ana ve babalarından ayrı Türkiye'de yaşamakta olan çocuklar, ana-babasıyla birlikte gelmiş olan türk çocuklarından daha az para almaktadırlar. Bu yeni düzenlemeye göre çocuk parasındaki ödemelerde görünüm şöyledir:

Türkiye'de yaşayan çocuklar	Federal Almanya'dakiler	
1. çocuk	10,- DM	50,- DM
2. çocuk	25,- DM	70,- DM
3. çocuk	60,- DM	120,-DM

- 3- Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ile Türkiye arasındaki üyeliğe hazırlık anlaşması, 1963

(Amtsblatt der EG v. 29.12.1964, S. 2687)

Bu anlaşma, Türkiye'nin AET'ye tam üye olmasını öngörmektedir. Türk çocuklarının okul durumu üzerine herhangi bir ifade yoktur.

- 4- Federal Almanya ile Türkiye arasındaki Kültür Anlaşması, 1958 (Bundesgesetzblatt II, 1958, S. 337)

Bu anlaşma da, türk çocuklarının okul sorunlarını içermemektedir. Bu anlaşmanın imzalandığı dönemde, bu tip sorunlar henüz mevcut değildi. Türk işçilerin

Türkiye'den göçleri 60 yılların başlarında başladı. Bu anlaşma yalnızca Yüksek Okul bölümü için geçerlidir. Vorschule'ler, Grundschule'ler, Oberschule'ler vb. bu anlaşmanın kapsamı dışında kalmaktadır.

- 5- Federal Alman Anayasası ;

„Tüm insanlar kanun önünde eşittir.”

„Hiç kimse cinsiyeti, aslı, ırkı, dili, anayurdu ve menşei, dini inancı ve politik görüşü nedeniyle haksızlığa uğratılamaz veya kayırlamaz.”

(Federal Alman Anayasası, Madde 3)

Ve Federal Anayasa devamla 6. maddesinde şöyle diyor:

„Evlilik ve aile devlet düzeninin özel korunması altındadır.”

Okul sistemi üzerine, anayasanın 7. maddesi şöyle der; „Tüm eğitim sistemi devletin denetimi altındadır.”

Anayasa'da yer alan temel haklar aynı zamanda yabancılar için de geçerlidir. Bu hakları gerçekleştirmek ve teşvik etmek devletin görevidir. Eğitim üzerine olan hak ta bir insan hakkıdır. Eyaletlerin Kültür Bakanları Konferansı'nda, okula gitme mecburiyeti'nin yabancılar için de geçerli olduğu ve yabancı öğrencilerin de alman öğrencileri gibi aynı hak ve görevlere sahip oldukları bir kez daha ifade edildi. (7)

- 6- Yabancılar Kanunu, 1963

(Bundesgesetzblatt I, S. 353)

Yabancılar prensip olarak, Yabancılar Kanunu kapsamı içine girerler. Bu kanuna göre, bir yabancıların oturma izni alabilmesi için, o yabancıların mevcudiyetininin Federal Almanya Cumhuriyeti çıkarlarına ters düşmemesi gerekir. (Madde 2) Yabancılar Kanununun 7. maddesinde devamla şöyle der; „...oturma izni yerel olarak sınırlanabilir... Oturma izni ya sınırlı yada sınırsız olarak verilir. Sınırlı verilmiş bir oturma izni uzatılabilir. Oturma izni şartlara ve kısıtlamalara tabi tutulabilir. ...”

Bu maddelerden de kolayca anlaşılacağı gibi, oturma izninin verilmesi veya uzatılması resmi mercilerin sınırsız takdir hakkına bırakılmıştır. Yabancı böylece güvencesiz bir durumda, kendi hakkını kullanma durumunda değildir. Bu hukuksal güvencesizlik yabancı işçinin ve çocuklarının tüm toplumsal ilişkilerini etkilemektedir.

- 7- İş Teşvik Kanunu, 1969

(Bundesgesetzblatt I, S. 2360)

Bu kanunun 19. maddesine göre, yabancı işçiler Federal Almanya'daki bir iş için geçerli bir çalışma iznine sahip olmalıdırlar. 19. Madde şöyle devam ediyor; „Çalışma izni, iş piyasasının durum ve gelişimine göre, her tek durumun içinde bulunduğu koşullar dikkate alınarak verilir. Çalışma izni zamanca sınırlıdır ve

İSTATİSTİK BİLGİLER

I) Federal Almanya ve Batıberlin'de çalışan yabancı işçiler üzerine istatistik veriler.

Federal Almanya ve Batıberlin'de 19.939.300 yerli ve yabancı işçi çalışmaktadır. Bunlardan 1.937.100'ü (yüzde 9.7'si) yabancı işçidir.⁸⁾

Yabancı işçilerin milliyetlerine göre dağılımını gösteren sayılar aşağıda verilmiştir: (30.6.1976 tarihli verilere göre)

Tablo: 1

Milliyeti	Toplam	Erkek	Kadın
Türk	527.483	392.589	134.894
Jegoslav	390.079	249.096	140.983
İtalyan	276.367	202.442	73.925
Yunan	178.800	102.980	75.820
İspanyol	111.006	75.211	35.795
Portekiz	63.579	42.833	20.746
Diğerleri	389.820	263.698	126.122
Toplam	1.937.134	1.328.849	608.285

Bu tablodan da anlaşılacağı gibi, Türk işçileri en güçlü gurubu oluşturmaktadırlar. Eyalet Çalışma Bölgelerine göre yabancı işçi ve türk işçisi dağılımı aşağıdaki gibidir. (30.6.1976 tarihli verilere göre)

Tablo: 2

Eyaletler	Toplam Yabancı İşçiler	Türk işçi sayısı	%
Schleswig-Holstein	90.758	30.685	33,8
Niedersachsen (Aşağı Saksonya)	133.733	44.685	33,4

belli işyerine, meslek gurubuna, ekonomik dala ve kazalara göre kısıtlanabilir..." Bu maddeden de anlaşılacağı gibi, çalışma izninin verilmesi veya uzatılması/sınırlanması resmi mercilerin takdirine kalmıştır. Bu takdir yolu ile, yabancı işçi, Yabancılar Kanununda da olduğu gibi tam bir güvensizliğin içine itilmektedir. Özetle denilebilir ki, oturma ve çalışma izni ile yabancı işçinin eli kolu bağlanmıştır. Bu durum şüphesiz, yabancı çocukların durumu üzerine önemli bir baskı kurmaktadır.

8- Genelgeler ve Yönetmelikler (AV)

Yabancı çocukların eğitiminde genel bir düzenleme yoktur. Her eyaletin kendi düzenlemesi vardır. Genel olarak bu yönetmelikler yabancı çocukların okul sorunlarına hiç bir çözüm getirmedir. Örneğin, Batıberlin senatosu'nun yabancı çocukların ve gençlerin eğitimi üzerine yönetmelikleri ilk olarak 1971 yılında uygulamaya girmiştir.

Bu yönetmelikler bugüne dek uygulanmaktadır. Sorunların çözümüne hiç bir katkıda bulunmadılar. Büyük bir olasılıkla bu yıl içinde yürürlüğe girmesi beklenen yeni yönetmelik, özünde eskisinden ayrılmamaktadır. Kısaca; bu yönetmelikle yabancı çocuklar, sözde „özel sınıf" diye adlandırılan sınıfların kurulması ile doğrudan doğruya tecrit ediliyor. Bugüne dek var olan hazırlık sınıflarının (Vorbereitungsklassen) yapı ve süreleri yeteri kadar bir düzenlemeye sokulmamıştır. Ana dilde eğitim garanti altına alınmamıştır. Konsolosluk öğretmenleri'nin alman okullarına girmesine izin veriliyor. Okul araçları ve yabancı öğretmenler üzerine kararlar yeterli değildir.

9- Eyalet Kültür Bakanları Konferansı (KMK)'nin tavsiyeleri.

Kültür Bakanları Konferansı yabancı çocukların okul sorunları üzerine kararlar aldı. Bu kararların tavsiye nitelikleri vardır. Mecburi veya bağlayıcı değildirler. Bundan dolayı her eyalet bu kararların ayrı bir yorumunu yapmaktadır. Buna rağmen KMK kararları yabancı çocukların alman çocuklarıyla eşit muameleyle tabi tutulmasını ön görüyor. Ana dilin korunması salık veriliyor. Yabancı çocukların, alman sınıflarına yeteri kadar hazırlanması öneriliyor.

10-Özet

Özetle denilebilir ki, yabancı işçiler güvencesiz bir durumdadırlar. Bu güvencesizlik oturma ve çalışma izni'nden kaynaklanmaktadır. Bir yandan, yabancı işçiler yerli işçilerle eşit tutuluyor, diğer yandan garanti altına alınmış haklar yabancılara yönelik yasal kararlarla kaldırılıyor veya işlemez bir hale getiriyor.

Bu durum, yabancı çocukların okul sorunları üzerine doğrudan doğruya etken olmaktadır.

Eyalet	Toplam yabancı işçi	Türk işçi	
Nordrhein-Westfalen (Kuzey Ren Vestfalya)	555.546	159.489	28,7
Hessen	217.893	49.043	22,5
Rheinland-Pfalz	86.104	19.490	22,6
Baden-Württemberg	461.825	99.018	21,4
Bayern (Bavyera)	306.744	85.087	30,0
Batıberlin	83.243	39.715	47,7
Yeri belli olmayan	1.288	281	-
Toplam	1.937.134	527.483	27,2

İkinci Dünya Savaşından sonra, yabancı işçi sayısı günden güne arttı. Federa Almanya'da işsiz sayısı 1 milyonu aştığı halde, halen yabancı işçiye ihtiyaç duyulmaktadır. İşçi getiriminin durdurulmasına ve yabancı işçilerin zorla geri dönmesi için alınan önlemlere rağmen, çalışanlar arasında yabancı işçi oranı halen oldukça yüksektir (yüzde 9.7).

Yabancı işçiler arasındaki türk işçi oranı yüzde 27.2 civarındadır. Türk işçilerinin en olduğu eyaletler sırasına göre şöyledir; 1- Kuzey Ren Vestfalya, 2- Baden-Württemberg, 3- Bavyera, 4- Hessen, 5- Aşağı Saksonya, 6- Batıberlin.

Bu sayılar yalnızca çalışan yabancılar için geçerlidir. Aile mensuplarının da buna eklenmesi gerekir. Aile mensupları ile birlikte yabancı işçi sayısı yaklaşık olarak 3.9 milyon dur. 9)

Yabancı işçi çocuğu sayısı üzerine değişik veriler öne sürülmektedir. Ancak bu sayının bir milyon sınırında olduğuna artık kesin gözle bakılmaktadır. (Örneğin, bu sayı 1973 yılında 850.000 idi) 10)

II) Yabancı işçi çocukları üzerine istatistik veriler.

1974/75 öğretim yılında 358.700 yabancı çocuğu Federal Almanya'da genel eğitim veren okullara gidiyordu. 11)

Bu sayı 1973/74 öğretim yılına göre 52.000 öğrenci fazlalık gösterir ve 1965/66 öğretim yılında bu okullarda giden yabancı öğrenci sayısının 10 katıdır. 12) 1976/77 yılında bu sayının 450.000'e ulaşmış olması gerekir. Aşağıda yabancı çocukların sayısı okul türlerine dağılımına göre verilmektedir:

Tablo: 3

Öğretim yılı	OKUL TÜRÜ					
	Toplam yabancı öğrenci	Grund-u.Haupt-schule	Sonder-schule	Real-schule	Gymna-sium	Gesamt-schule
1971/72	211.173	185.923	5.182	5.932	14.736	
1972/73	256.289	222.235	6.453	7.477	16.864	3.260
1973/74	306.182	264.003	8.209	9.245	19.917	4.808
1974/75	358.711	305.733	10.364	11.757	24.012	6.845
1975/76	393.000	-	-	-	-	-
1976/77	450.000	-	-	-	-	-

Bu sayıların milliyetine göre dağılımı şöyledir: (13)

Tablo: 4

Öğretim yılı	Yunan	İtalyan	İspanyol	Türk	Yugoslav	Portekiz
1972/73	38.936	50.626	24.369	60.992	22.654	5.550
1973/74	43.637	58.635	27.401	81.540	28.245	7.339
1974/75	50.916	65.460	28.706	104.616	33.034	9.212

Tablo: 5

Eyalet	Öğretim yılı	Toplam yabancı sayısı	Türk öğrencileri
Baden-Württemberg	1973/74	60.033	13.880
	1974/75	68.141	16.583
	1975/76	94.981 ⁽¹⁴⁾	—
Bavyera	1973/74	36.420	10.477
	1974/75	42.077	13.194
	1975/76	44.983	15.278
	1976/77	45.332 ⁽¹⁵⁾	16.727
Bremen	1973/74	2.852	1.447
	1974/75	3.707	1.815
Hessen	1973/74	29.959	7.005
	1974/75	33.998	8.731
NRW	1973/74	82.659	22.634
	1974/75	97.387	31.393
	1976	117.604 ⁽¹⁶⁾	48.647
Batıberlin	1973/74	13.249	8.732
	1974/75	15.259	10.329
Aşağı Saksonya	1973/74	16.573	5.770
	1974/75	19.773	7.507
Rheinland-Pfalz	1973/74	9.171	2.351
	1974/75	10.380	2.856
Schleswig-Holstein	1973/74	3.675	1.561
	1974/75	4.351	1.993
Hamburg	1973/74	5.958	2.069
	1974/75	7.037	2.486

Tablo 5, Grundschule ve Hauptschule'ye giden yabancı öğrencilerin, eyaletlere göre dağılımını göstermektedir. Aşağıda türk öğrencilerinin 1973/74 ve 1974/75 öğretim yıllarında, okul türlerine göre dağılımını veriyoruz:

Tablo: 6

Öğretim yılı	Gymnasium	Realschule	Sonderschule	Gesamt-schule	Grundschule
1973/74	1.467	1.331	1.788	899	76.055
1974/75	1.827	1.719	2.413	1.580	97.127

Bu sayılar bugün bugündür sürekli artış göstermiştir. Yabancı öğrencilerin sayısı, yabancı işçi sayısının yüksek olduğu yerlerde, diğer bölgelere oranla şüphesiz daha yüksektir. Burada yalnızca, yabancı öğrencilerin okul durumlarının ele alındığı birkaç eyalet seçilmiştir. Yabancı işçilerin eğitim ve öğretim sorunu tüm eyaletlerde özde aynıdır.

Aşağıda Batıberlin'deki türk öğrencilerinin okul türüne göre dağılımını veriyoruz:⁽¹⁷⁾

Tablo: 7

Okul türü Türk öğrencilerinin sayısı

Grundschule ve Sonderschule	8.966
Hauptschule	2.814
Realschule	375
Gymnasium	229
Gesamtschule	138

Toplam 12.522

Tablo'dan görüldüğü gibi, Türk öğrencilerin çoğunluğu Hauptschule'ye gitmek zorundadırlar. 1975 yılında yabancı öğrencilerin yüzde 72.8'i ilk okul diploması alamamıştır. 18)

Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı verilerine göre yabancı öğrencilerin yüzde 65'i ilk okulu bitirememektedir. 19)

Bu sayılar, yabancı çocukların hiç bir eğitim şansı olmadığını açıkta göstermektedir. Okulu gitme mecburiyeti yerine getirilmemektedir. Örneğin, 1973 yılında Batıberlin'de meslek okulu çağındaki 5.674 Türk öğrencisinden ancak 1.339'u bu olanağa kavuşabilmiştir. 20)

Alman Sendikalar Birliği, DGB, yabancı çocukların okula gitme mecburiyeti üzerine yapmış olduğu açıklamada, okula gitme mecburiyetinin uyuşumla önlemlerle uygulanması gerektiğini vurgulamıştır. 21)

KAYNAKLAR VE NOTLAR

- 1) Erziehung und Wissenschaft, Juli 1977, Seite 3
- 2) "Schulbesuch ausländischer Kinder in der Bundesrepublik Deutschland, 1965, 1966, 1974-1975, Sekretariat der ständigen Kultusministerkonferenz der Länder in der Bundesrepublik Deutschland, Bonn, 1. September 1976 'verilerine göre hesaplandı.
- 3) Burada söz konusu olanlar elbetteki yabancı çocuklarıdır. Bundan ötürü "yabancı gençler" kavramı "Türk gençleri" kavramı ile özdeş olarak anlaşılabilir. Çünkü, Türk çocukları ve gençleri, yabancı çocuk ve gençlerin ana bölümünü oluşturmaktadır.
- 4) Ü. Akpınar, A. Lopez-Blasco, J. Vink: Pädagogische Arbeit mit ausländischen Kindern und Jugendlichen. Reihe Deutsches Jugendinstitut - aktuell, Juventa, München 1977.
- 5) Dikkat edilsin, bu sorunda köklü bir dönüşümden söz ediliyor. Ancak bu koşulların yerine getirilmesiyle birlikte yerli ve yabancı gençler arasında bir eşitlik sağlanmış olur. Bu demektir ki, işte o zaman Alman gençlerinin karşılaştıkları, gençler arasında yaygın olan işsizlik, mesleki öğrenim yerlerinin kıtlığı vb. sorunlarla karşı karşıya kalmaktan kurtulamayacaklardır.
- 6) R. Bendit - A.L. Blasco - J. Vink : "Ausländische Kinder und Jugendliche in der Bundesrepublik, Probleme, bisherige Hilfe und neue Ansätze" Aufsatz in "Deutsche Jugend" Juli 1977.
- 7) KMK , 8.4.1976 tarihli toplantısı.
- 8) Sonderdruck Sozialversicherungspflichtig beschäftigte Arbeitnehmer, Ende Juni 1976, "Amtliche Nachrichten der Bundesanstalt für Arbeit, Nr. 4/1977" 27. April 1977 tarihli sayısından alınmıştır.
- 9) Materialien zum Problem ausländische Arbeitnehmer, 6-77/7/4 ve 2-22, 9c, Hrsg. GEW Abt. Bildungspolitik, 6 Frankfurt, Unterlindau 58
- 10) Handelsblatt, 25.1.1973 tarihli sayısı
- 11) Sekretariat der ständigen Konferenz der Kultusminister der Länder in der BRD, II B - Tgb. Nr. 16218/76 (KMK)
- 12) Referat von Bodenbender im Bundesministerium für Arbeit und Sozialordnung, Tagung d. Südosteuropa - Gesellschaft, Akademie Tutzing, 16.11.1976
- 13) KMK, 1976
- 14) Pressemitteilung des Kultusministeriums Baden-Württemberg Nr. 121/30. Juni 77
- 15) Statistische Berichte des Bayerischen Statistischen Landesamtes B I/S-76 Nr. 374, Juni 1977
- 16) Statistische Übersicht Nr. 80. IB 2 . 35 - 65 / 1 Nr. 565/77
- 17) Das Schuljahr 1976/77 in Zahlen. Hrsg. Der Senator für Schulwesen, Statistikerferat IV - C. 17.2.1977, S.89
- 18) Eine Dokumentation der GEW Berlin (im DGB) 1973 - 1976, S.3
- 19) Bodenbender, Situation der Familien ausländischer Arbeitnehmer in NRW, Hrsg. Ministerium für Arbeit, Gesundheit und Soziales, 1976, S. 91
- 20) Mitteilungen des Landespressedienstes des Abgeordnetenhaus von 18.10.1973
- 21) Stellungnahmen und Forderungen des DGB zum Unterricht für Kinder ausländischer Arbeitnehmer, 7. Februar 1973